

CIUTATS CUIDADORES

**GUIA DE BONES PRÀCTIQUES PER A L'APLICACIÓ
DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE
EN EL DISSENY URBÀ**

CIUTATS CUIDADORES

**GUIA DE BONES PRÀCTIQUES PER A
L'APLICACIÓ DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE
EN EL DISSENY URBÀ**

Aquesta guia s'emmarca dins el projecte encarregat per l'Institut Balear de la Dona el mes de gener de 2022. Ha estat possible gràcies al suport del personal tècnic de l'entitat, així com a la participació de diferents col·lectius de dones de les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

Agraïm especialment la seva col·laboració a les integrants de Feministes en Acció (Palma), Felanitx per la Igualtat, Esperit Feminista (Capdepera), Moviment Feminista de Sencelles, Ball de Musses (Valldemossa), La Mala Pècora (Pollença), el departament de Planejament Urbanístic de l'Ajuntament de Calvià, Figadepic (Eivissa), Dones Progressistes d'Eivissa, Emprendada Feminista (Eivissa), Espai Dones Formentera i el departament de Serveis Socials de l'Ajuntament d'Alaior.

Desembre 2022

Elaboració i disseny: Arquitectives

Coordinació: Institut Balear de la Dona

Fotografies: Totes les fotografies d'aquesta publicació han estat preses per Arquitectives. Les il·lustracions s'han elaborat sobre aquestes mateixes imatges.

Mapes: Les bases gràfiques utilitzades per a la realització dels mapes han estat extretes de l'aplicació Google Maps.

ÍNDEX

ANTECEDENTS	9
BLOC 1. MARC GENERAL	11
CONTINGUTS I OBJECTIUS	12
METODOLOGIA	15
ÀMBIT D'ACTUACIÓ	16
QUÈ ÉS L'URBANISME DE GÈNERE	17
I PER (A) QUÈ EL NECESSITAM	18
BLOC 2. CRITERIS D'ANÀLISI I INDICADORS D'AVUACIÓ	21
BLOC 3. CASOS PRÀCTICS I EXEMPLES D'APLICACIÓ	31
BLOC 4. RECOMANACIONS DE DISSENY	74
BIBLIOGRAFIA I REFERÈNCIES	82

ANTECEDENTS

Tot i que avui dia la normativa autonòmica incorpora la perspectiva de gènere com a concepte, falten encara eines per aplicar aquest enfoc a les polítiques públiques.

La llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, disposa que "les administracions públiques han d'incorporar la perspectiva de gènere en el disseny de les seves polítiques i han d'incloure aquesta perspectiva en els estudis i les estadístiques, amb la finalitat de fer visible el treball i la presència de les dones en la nostra societat".

Així mateix, l'article 5 de la mateixa llei recull que "la perspectiva de gènere s'incorporarà en totes les polítiques dels poders públics de les Illes Balears, a través un informe d'avaluació d'impacte de gènere que vetllarà perquè els projectes normatius respectin la igualtat de sexes mitjançant la reducció o eliminació de les desigualtats detectades, incloent-hi les mesures dirigides a neutralitzar el seu possible impacte negatiu en la situació de les dones i els homes considerats com a col·lectiu".

En l'article núm. 57, insta els poders públics de les Illes Balears a arbitrar els mitjans necessaris per garantir que les seves polítiques i programes en matèria de medi ambient, habitatge, planejament urbanístic i transport integrin la perspectiva de gènere, i a fomentar la participació de les dones en el disseny i l'execució d'aquestes polítiques.

Per altra banda, la llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears, recull, en l'article núm. 2, que "en virtut del principi de desenvolupament sostenible, les polítiques a què es refereix l'apartat anterior hauran de propiciar la igualtat de tracte i d'oportunitats; així mateix, contribuiran en particular a tenir en compte en el desenvolupament dels nuclis poblacionals la perspectiva de gènere".

De l'anterior s'extreu una voluntat de les administracions públiques per incorporar la perspectiva de gènere tant a les polítiques generals com específicament a l'urbanisme. Malgrat això, no existeix un desenvolupament de les esmentades lleis pel que fa a l'enfoc de gènere i, per tant, no es proporcionen unes directrius concretes per a l'aplicació d'aquest enfocament als projectes concrets. Existeix doncs la necessitat de definir certs paràmetres que concretin com s'ha d'incorporar la perspectiva de gènere en les diferents polítiques públiques, aportant recomanacions i eines que es puguin materialitzar en les diferents fases dels projectes.

L'objectiu d'aquesta guia és facilitar la incorporació d'aquests instruments, aportant criteris de planejament i eines de diagnòstic dirigits al personal encarregat de redactar projectes de reforma o rehabilitació urbana que afecten l'espai públic.

Per encàrrec de l'Institut Balear de la dona, s'han dut a terme diferents accions per al desenvolupament del document que ara llegiu.

BLOC 1

MARC GENERAL

CONTINGUTS

OBJECTIUS

S'exposen els objectius que persegueix la guia i a qui va dirigida.

METODOLOGIA

S'expliquen les diferents fases, eines i procediments que s'han emprat per a l'elaboració de la guia.

ÀMBIT D'ACTUACIÓ

S'acota l'àmbit d'anàlisi i diagnosi que s'ha tingut en compte per a l'elaboració de la guia, enumerant els diferents nivells d'aplicació dels criteris aportats.

QUÈ ÉS L'URBANISME DE GÈNERE?

Es desenvolupa el concepte d'urbanisme de gènere o urbanisme feminista partint de la dicotomia producció-reproducció i es desplega el marc històric que motiva l'aparició del terme, així com els eixos en què es vertebra i les seves estratègies d'aplicació.

CRITERIS D'ANÀLISI I INDICADORS D'AVUACIÓ

Es defineixen els conceptes d'autonomia, vitalitat i diversitat com a eixos per al disseny de l'espai públic amb perspectiva feminista i s'estableixen una sèrie d'indicadors per a l'avaluació dels projectes i intervencions.

CASOS PRÀCTICS I EXEMPLES D'APLICACIÓ

Es duu a terme la diagnosi d'un mostreig d'espais públics existents a partir dels indicadors establerts i es defineixen propostes de millora concretes que responen a l'aplicació dels criteris anteriorment esmentats.

RECOMANACIONS DE DISSENY

OBJECTIUS

L'objectiu d'aquesta guia és posar a l'abast dels equips de tècnics municipals una eina de referència per al disseny o rehabilitació d'espais públics amb perspectiva de gènere, per tal que siguin garants de la seguretat i benestar de dones i homes, menors, persones grans i persones amb diversitat funcional.

METODOLOGIA

Per a l'elaboració de la guia, s'han duit a terme les següents tasques:

1

Recopilació de referències i informació necessària

Després de consultar les fonts documentals i bibliogràfiques (legislació, manuals de referència, bibliografia) que tracten el tema objecte de la guia, i en un treball conjunt amb l'equip tècnic d'IB Dona, s'elaborà un llistat d'associacions i entitats ciutadanes interessades a participar en el projecte, amb l'objectiu d'obtenir un mostreig per conèixer la situació urbanística de les Illes Balears. Per a aquest mostreig, es definiren tres nivells territorials, en funció de la grandària, rellevància i població dels municipis illencs.

2

Sondeig de contactes i aliances

Com a primer contacte amb les entitats ciutadanes participants, s'envià una enquesta per extraure informació sobre el marc inicial de partida en els diferents territoris, amb l'objectiu de valorar la cabuda que l'urbanisme amb perspectiva de gènere té actualment dins les polítiques públiques dels municipis de les Illes.

L'enquesta elaborada, que es pot consultar en aquest enllaç, comptava amb un total de setze preguntes, organitzades en quatre blocs: Participació, espai públic, mobilitat i seguretat.

De les respostes rebudes es tragué la conclusió que la inclusió de la perspectiva de gènere en les polítiques públiques és, en general, deficitària. Per una banda, tot i que en certs casos els projectes inclouen processos participatius en la seva fase de

disseny, sembla que aquesta participació podria no ser del tot efectiva, ja que de les respostes recollides es derivà una disconformitat generalitzada de l'aplicació real d'aquests processos.

Per altra banda, s'extragué que tant els espais públics com els serveis no responen a una lògica inclusiva en certs aspectes i que, per tant, no s'aplica la perspectiva feminista de manera global en el seu disseny.

3

Disseny de les fitxes d'anàlisi d'espais públics amb perspectiva feminista

Es dissenyà una eina d'anàlisi amb indicadors que donarien resposta als criteris aplicables per a l'elaboració de recomanacions sobre rehabilitacions urbanes a les Illes Balears amb perspectiva de gènere (veure Bloc 2 de la guia).

4

Treball de camp

Amb l'objectiu d'aportar exemples concrets, es visitaren un total de vint-i-dos espais públics dels municipis seleccionats, analitzant-los en base als indicadors establerts i comptant amb la participació de dones d'entitats ciutadanes locals.

5

Tractament de les dades obtingudes

A partir de les dades extretes de l'anàlisi quantitatiu i qualitatiu dels espais visitats, s'elaboraren propostes de millora i s'establiren els criteris d'aplicació per a la rehabilitació d'espais urbans amb perspectiva de gènere.

ÀMBIT D'ACTUACIÓ

L'àmbit d'actuació de la guia se centra en dos vessants de l'entorn urbà, objecte de l'anàlisi i posteriors recomanacions i propostes.

D'una banda, l'espai públic: places, parcs, carrers, avingudes, etc., en general de titularitat municipal. Per l'altra, el límit d'aquest espai públic amb el parcel·lari construït o no, sigui de titularitat pública o privada. Ens referim aquí a l'entorn edificat en contacte amb l'espai públic, l'exemple més clar del qual serien les façanes dels edificis i les alineacions que s'indiquen en els instruments d'ordenació urbana.

Quant a les possibilitats i dificultat d'implementar les recomanacions de la guia, es poden diferenciar dos graus relacionats amb la diferenciació citada:

1. Actuacions sobre l'espai públic.

Intervencions que poden ser executades directament pels departaments d'obres, infraestructures o altres amb competències sobre l'àmbit. La seva tramitació i realització no requereix massa temps, ja que se centren en actuacions sobre un o diversos elements del mateix espai: paviments, vegetació, senyalística, il·luminació o mobiliari urbà.

2. Actuacions sobre el límit de l'espai públic amb el parcel·lari construït.

Modificacions que, generalment, requereixen una tramitació i procediment més llargs i complexos, perquè necessiten la implementació de normatives i ordenances des del planejament urbanístic mitjançant la inclusió de mesures concretes en els plans municipals, plans de qualitat del paisatge urbà o altres instruments que incorporen normativa sobre aquest tema.

QUÈ ÉS L'URBANISME DE GÈNERE?

La diferenciació històrica entre producció i reproducció

Un dels principals aspectes que ha condicionat el posicionament social i econòmic de les dones respecte dels homes ha estat la diferenciació històrica entre els conceptes de producció i reproducció.

No serà fins als anys setanta del segle passat quan s'introduirà la importància del treball domèstic -i de l'esfera reproductiva- en el manteniment i la reproducció de la força de treball i de les famílies. Aquesta concepció servirà com a punt de partida de la teoria feminista de la dècada per assenyalar la importància de la distinció entre treball productiu i reproductiu.

La dicotomia productiu-reproductiu i el seu reflex a la societat té com a implicació directa la pèrdua de poder social de les dones, i suposa alhora una diferenciació de l'espai. A partir de la Revolució Industrial, les dones no sols foren expulsades de molts treballs assalariats, sinó també dels carrers, on transitar sense companyia les exposava al risc de ser ridiculitzades o atacades. Així, mentre que l'esfera productiva es vinculava als homes i a l'espai públic, la reproductiva quedava representada per les dones i enclavada a l'espai privat i domèstic. És el moment en què l'espai públic comença a considerar-se aliè i inapropiat per a elles.

Aquest confrontament entre vida pública i privada, entre feina i casa, es concretà en el model de ciutat del s. XX, on el caràcter exclouent d'ambdues esferes d'activitat derivà en una segregació espacial que configurarà els nuclis urbans fins als nostres dies. La Revolució Industrial no només suposà la distinció entre els espais públics i privats, sinó que els atorgà diferents responsabilitats segons el seu caràcter masculí o femení, cosa que tingué -i

encara té- conseqüències discriminatòries que atemptaven contra la igualtat d'oportunitat entre homes i dones.

Encara avui dia, l'esquema producció-reproducció està clarament emmarcat en una dimensió patriarcal, que reconeix els termes com a activitats diferents i separades que es realitzen de manera paral·lela i desequilibrada entre homes i dones, podent arribar a entendre's com a una dependent de l'altra. Les ciutats del s. XX es continuen dissenyant per al ciutadà tipus definit per Amaia Pérez Orozco (2018) com a BBVAh (blanc, burgès, baró -en castellà, varón-, adult i heterosexual), sense diversitat funcional, urbà i occidental, deixant de banda els col·lectius vulnerables, entre ells, les dones.

Cal tenir també en compte que, tot i la naturalització dels treballs de cures dins l'àmbit domèstic, moltes de les tasques associades a la reproducció es duen a terme a l'espai públic (fer la compra, acompanyar persones dependents, etc.). Malgrat això, els entorns urbans continuen dissenyant-se a partir de les necessitats de l'esfera productiva, sense tenir en compte els espais de suport físic necessaris per sostenir les cures. Mantenir la diferenciació entre públic i privat implica reproduir les jerarquies que han marcat l'espai social i físic de les dones i, per tant, perpetuar les desigualtats històriques basades en el gènere.

I PER (A) QUÈ EL NECESSITAM?

Urbanisme feminista: la producció de l'espai amb perspectiva de gènere

Històricament, les dones han viscut en ciutats que no han estat dissenyades ni per elles ni per a elles. Sobretot des de la Revolució Industrial, la planificació urbana ha estat concebuda prenent com a referència una societat neutral, que parteix d'un ciutadà tipus molt concret i invisibilitza la resta de grups, en especial, les dones. L'estructura actual de l'espai urbà respon a les prioritats i a les jerarquies del sistema capitalista, per una banda, i d'un ordre androcèntric i patriarcal, per l'altra, conceptes que actuen com a homogeneïtzadors, aplicant solucions simples per a una realitat tan complexa com és la societat actual. D'aquesta manera, la ciutat reproduceix, legitima i perpetua les desigualtats basades en les relacions de poder tradicionals, prioritzant la producció i el benefici econòmic sobre les tasques reproductives, tradicionalment i en gran manera realitzades per dones.

El paper de l'urbanisme feminista és, precisament, analitzar aquestes desigualtats i proposar transformacions per garantir la igualtat de totes les persones i reequilibrar les oportunitats en el territori.

La ruptura necessària entre les fronteres històriques públic/privat, domèstic/urbà, productiu/reproductiu passa per l'adopció de noves eines que incorporin metodologies crítiques per analitzar allò que, fins ara, ha passat desapercbut: les rutines quotidianes i la domesticitat, plantejada com a estructura sustentant de la vida. En aquest sentit, l'urbanisme de gènere proposa analitzar les tasques quotidianes que duen a terme les persones en el seu dia a dia, així com el biaix de gènere que les travessa, per tal de visibilitzar els espais necessaris per al seu desenvolupament en les di-

ferents escales espacials i en funció de les quatre esferes estructurants de la vida: la productiva, la reproductiva, la pròpia i la comunitària.

L'urbanisme de gènere es vertebrava en quatre eixos: primer, el canvi de prioritats del planejament urbà, posant les cures en el centre i facilitant estructures que proporcionin el suport físic per desenvolupar les activitats quotidianes. Segon, la construcció de ciutats segures per a tothom, aplicant el concepte de seguretat no només a l'àmbit físic sinó també a l'ambiental. Tercer, el treball del territori des de l'experiència de les persones que hi habiten, especialment les dones. I quart, la introducció de diferents mirades que garanteixin la transversalitat i la interseccionalitat en la gestió, la transformació i l'avaluació dels espais urbans.

La perspectiva feminista cerca atendre no sols al construït (com fa l'urbanisme tradicional), sinó també a les relacions socials, econòmiques, polítiques i administratives de la societat heterogènia actual. Per altra banda, resulta imprescindible l'aplicació d'un enfocament transversal i interseccional, que reculli totes les veus independentment del gènere, l'edat, la procedència i altres característiques com la diversitat funcional o el nivell de renda, per tal d'analitzar el context a partir de la diversitat de les persones. A diferència de l'urbanisme convencional, l'urbanisme feminista no pretén aplicar solucions homogènies, sinó propostes concretes adaptades a les particularitats del territori i dels grups socials que l'habituen. És una eina enfocada a fomentar la dimensió comunitària de les cures, per tal que es puguin dur a terme en diferents espais i per diferents persones.

Això implica la necessitat d'incorporar la participació activa de tota la població, en especial dels col·lectius històricament invisibilitzats, per tal de donar resposta a les necessitats col·lectives.

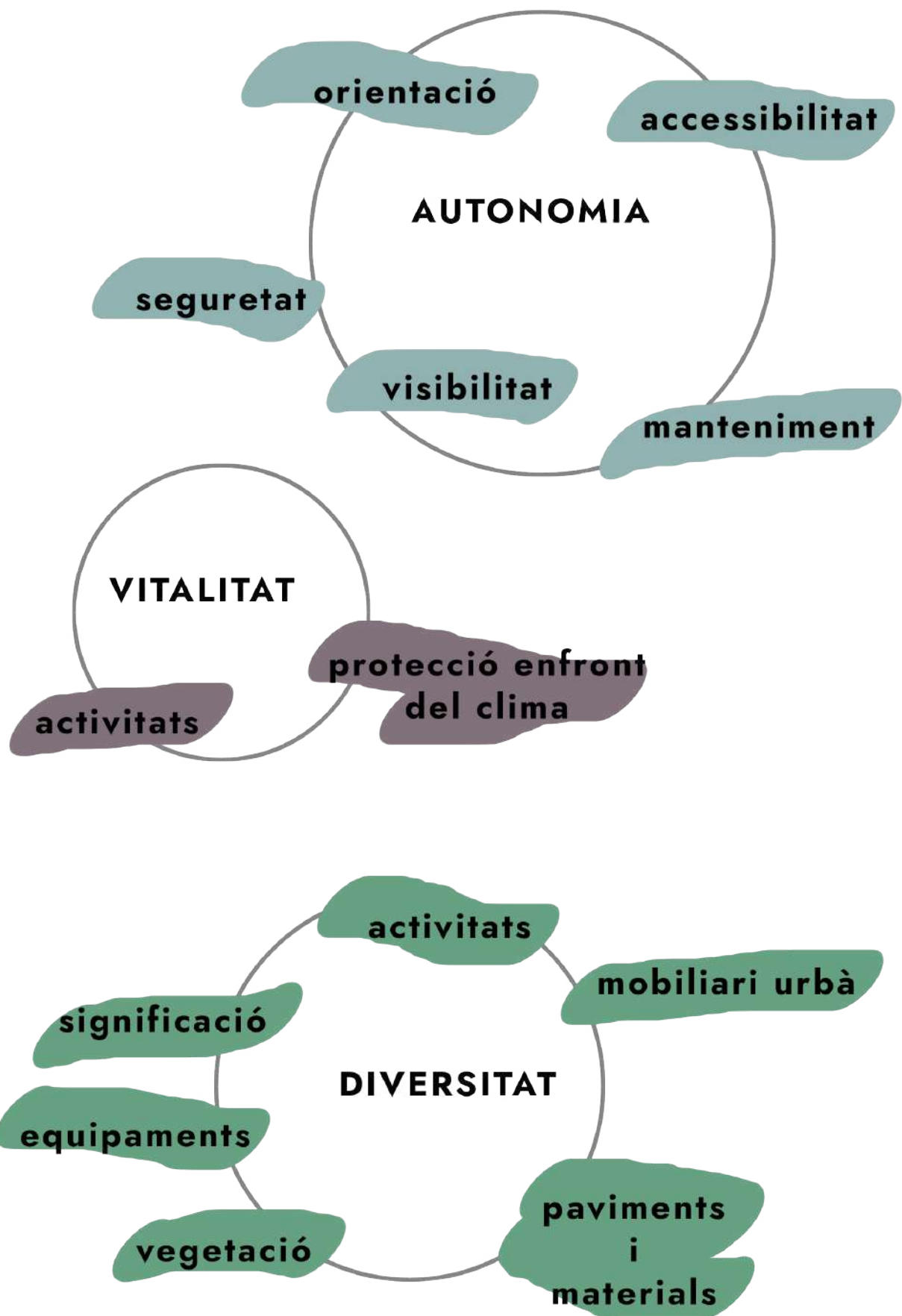

BLOC 2
CRITERIS D'ANÀLISI I
INDICADORS D'AVALUACIÓ

A continuació es defineixen els considerats com a eixos vertebradors de l'urbanisme de gènere: l'autonomia, la vitalitat i la diversitat. Dins cadascun d'ells, s'estableixen els criteris bàsics que han servit per a determinar els indicadors de qualitat d'un espai públic amb perspectiva feminista.

Cadascun dels indicadors contempla tres possibles nivells -verd, groc i vermell- en funció de la major o menor adequació de l'espai als criteris definits.

AUTONOMIA

Una de les principals premisses per a una ciutat inclusiva i cuidadora és que totes les persones que hi habiten puguin gaudir els seus espais de manera autònoma, independentment del seu gènere, edat, diversitat funcional, etc. Això implica poder transitar-hi estirant un carro de la compra, empenyent un cotxet d'infant, amb un paraigua obert, amb cadira de rodes... En definitiva, poder emprar l'espai urbà sense cap classe de restricció ni obstacle, amb llibertat i seguretat.

Visibilitat: Veure i ser vista

Implica que no existeixin elements que obstaculitzin la visió dins el mateix espai o en els recorreguts que hi condueixen, com ara murs cecs, vegetació, tanques, etc. que puguin generar racons amagats. Alhora, s'ha de disposar d'una bona il·luminació pel que fa a la disposició, contínua i homogènia tant dins l'espai com en el seu entorn immediat, i a la intensitat, suficient per no generar àrees ombrívoles. La visibilitat també suposa la necessitat de ser vista, tant per la resta de persones usuàries de l'espai com pel que s'anomena "vigilància informal", des dels edificis perimetrals oberts cap a l'espai en qüestió.

Orientació: Saber on ets i a on vas

Poder ubicar-se a l'espai mitjançant una senyalística clara i universal, preferentment gràfica, que indiqui tant el punt on ens trobam com els itineraris fins als principals serveis i equipaments de l'entorn, amb informacions que possibilitin la gestió del temps, com ara distàncies i durada dels trajectes a peu, així com les opcions d'intermodalitat amb transport públic, si escau.

Accessibilitat

Poder emprar i gaudir de qualsevol espai independentment del nostre gènere, edat, condició física o diversitat funcional. Els espais hauran de ser accessibles a escala física (sense barreres arquitectòniques que limitin el seu ús), cognitiva (amb senyalística comprensible per a tothom) i sensorial (adaptades a persones amb visió o audició reduïda, etc.). Una de les principals característiques d'un indret accessible és la prioritat per als viants, tant dins el mateix espai com en els carrers o altres àmbits que hi conflueixen.

Seguretat

Referida tant al delictes tipificat com a la percepció d'inseguretat. Un espai es percep com a segur quan compleix els principis de bona visibilitat, bona il·luminació, concurrència de persones, control informal i oportunitat de demanar ajuda. Alguns exemples d'espais percebuts com a insegurs són els passos en desnivell sense il·luminació, els solars abandonats o sense ús, els indrets deteriorats o amb falta de manteniment, etc.

Manteniment

La neteja i el bon manteniment dels espais incrementen el seu ús i, en conseqüència, la percepció de seguretat per part de les persones usuàries.

VITALITAT

La vitalitat d'un espai és causada per l'ús que en fan les persones. Un espai públic de qualitat haurà de fomentar la presència simultània i contínua de persones i afavorir la seva trobada i relació.

Activitats

Un espai permetrà i afavorirà la presència simultània de persones si queda integrat en els recorreguts quotidians i els facilita, alhora que promou activitats orientades a perfils d'usuari diversos, que activen l'espai i el fan atractiu a tots els col·lectius. Ens referim aquí tant a activitats dinamitzadores de l'espai (mercats, festes, etc.), com a altres externes que hi generin usos (cafeteries, serveis públics, etc.). Així mateix, l'afluència contínua dependrà dels horaris d'obertura o funcionament d'aquestes activitats.

Protecció enfront del clima

Els espais públics hauran de comptar amb elements que donin suport a les activitats quotidianes, més concretament a les relacionades amb les cures, que permetin dur-les a terme independentment dels factors climàtics. En aquest sentit, seran necessàries estructures que protegeixin de la pluja i del sol, com ara pèrgoles, porxades, etc.

DIVERSITAT

S'haurà de promoure la presència de persones de diferent edat, gènere, sexe i origen, ja que només d'aquesta manera se n'equilibraran els privilegis d'ús i gaudi. La participació de tots els col·lectius, especialment les dones, en el disseny dels espais urbans afavoreix la seva presència, alhora que resulta una forma d'apoderament i, en conseqüència, un increment de la percepció de seguretat.

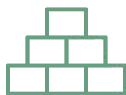
Activitats que s'afavoreixen

Per ser divers, un espai haurà d'afavorir l'estada, la reunió, l'activitat física i el joc a persones de diferent edat, sexe, gènere i origen, així com a gent amb diversitat funcional, de manera simultània i en diferents moments del dia. S'hauran d'evitar les activitats que provoquin la monopolització de l'espai per part de persones que n'exclouen d'altres, així com els usos que monopolitzen l'espai en detriment de la resta.

Mobiliari urbà

L'existència de bancs, fonts d'aigua, pèrgoles, aparcaments per a bicicletes, entre d'altres, determinaran el perfil de les persones que podran emprar un espai públic amb igualtat de privilegis, en la mesura que serveixin de suport a les activitats quotidianes. A més de la seva presència, s'haurà de tenir en compte el seu disseny, disposició i col·locació dins l'espai, de manera que es tinguin en compte les necessitats específiques de tots els col·lectius, especialment dels més dependents.

Paviments i materials

Els paviments d'un espai públic han de permetre la realització de diferents activitats (estada, trànsit, joc) a qualsevol persona, en especial als col·lectius més vulnerables com ara els infants, la gent gran o les persones amb diversitat funcional. A més, han de seguir criteris climàtics relatius a la disminució de la temperatura i a la permeabilitat. Es prioritzarà l'ús de materials locals, de baixes emissions de CO₂, per tal de minimitzar la petjada de carboni en l'execució de les obres.

Equipaments (banys públics)

Existeixen múltiples circumstàncies que motiven diferències notòries en la utilització dels banys per part d'homes i dones. D'entre les qüestions biològiques, destaquen la menstruació i els períodes d'embaràs, mentre que altres factors poden ser la vestimenta o l'assistència a persones dependents, infants o gent gran, majoritàriament a càrrec de les dones. L'existència de banys públics en els espais lliures és determinant a l'hora d'emprar-los de manera autònoma i segura. Tot i que el disseny dels banys públics suposaria la redacció d'una guia independent, ens limitarem aquí a apuntar la necessitat d'instal·lació de xarxes d'aquests equipaments en els nuclis urbans, en quantitat adequada al seu nombre d'habitants i amb característiques que els facin accessibles a totes les persones.

Vegetació

La vegetació haurà d'estar present a qualsevol espai públic, atenent tant a la seva funció estètica com de protecció de la radiació solar. S'hauran d'incorporar estructures addicionals, com ara pèrgoles, que supleixin l'ombra dels arbres mentre aquests no hagin assolit el seu port final. Així mateix, s'optarà per espècies locals, no invasores, i es tindran en compte les seves característiques quant a floració, caducitat de la fulla, capacitat d'atracció de pol·linitzadors, etc. Es prioritzaran les espècies que requereixin un baix manteniment i un escàs consum d'aigua.

Significació

Històricament, la presència de les dones al carrer ha estat popularment vinculada a activitats amb connotacions negatives. Encara avui dia, el nomenclàtor dels pobles i ciutats recull un nombre molt baix de noms de dones reals i el mateix passa amb les escultures i altres manifestacions artístiques. La significació de la dona a l'espai públic, el fet de sentir-s'hi representada, és un aspecte necessari per al seu apoderament i per al reforç del seu sentiment de pertinença. En paral·lel, la senyalística no sexista, el llenguatge inclusiu i l'evitació d'imatges discriminatòries en funció del gènere, sexe, edat i origen són també aspectes a incorporar en el disseny dels espais públics.

Indicadors d'avaluació:

AUTONOMIA	Visibilitat	Elements que dificulten la visibilitat	 Presència de nombrosos obstacles que dificulten les visuals	 Presència puntual de murs, vegetació, tanques cegues, etc.	 No existeixen
		Possibilitat d'ubicació de l'espai en relació al nucli urbà	 No n'hi ha plànol d'ubicació	 Hi ha plànols d'ubicació amb informació gràfica	 Hi ha plànols adaptats a persones amb discapacitats sensorials i cognitives
		Indicacions dels itineraris fins a altres serveis o espais públics	 No n'hi ha	 Hi ha senyals gràfics	 Hi ha senyals adaptats i de lectura fàcil
	Orientació	Informació per a la gestió del temps	 Els plànols o la senyalística no inclouen indicacions de distància i temps a peu	 Els plànols o la senyalística inclouen indicacions de distància, però no de temps	 Els plànols o la senyalística inclouen indicacions de distància i temps a peu
		Accessibilitat física de l'espai	 L'espai és inaccessible	 L'espai és practicable per a persones en cadira de rodes, gent gran, cotxets d'infants...	 L'espai és accessible per a persones en cadira de rodes, gent gran, cotxets d'infants...
		Accessibilitat sensorial i cognitiva de l'espai	 No es contempla l'accessibilitat sensorial ni cognitiva	 Només es contempla una de les dues escales	 Es contempla tant l'accessibilitat sensorial com la cognitiva
	Accessibilitat	Passos de vianants per accedir a l'espai	 No hi ha passos de vianants	 Hi ha passos de vianants a nivell de la calçada, amb rebaix de les voreres	 Hi ha passos de vianants elevants, a nivell de la vorera
		Prioritat de circulació en els carrers que condueixen a l'espai	 Tots els carrers tenen prioritat per al trànsit rodat	 Els carrers tenen prioritat per a vianants només des d'algunes direccions	 Els carrers tenen prioritat per a vianants en totes o en la majoria de direccions
		Amplada lliure de pas per a vianants	 L'amplada lliure de pas és inferior a 1,50 metres	 L'amplada lliure de pas és entre 1,50 i 3 metres	 L'amplada lliure de pas és superior a 3 metres
		Il·luminació	 La il·luminació de l'espai és discontinua o heterogènia, amb zones fosques	 La il·luminació de l'espai és contínua i homogènia	 La il·luminació és específica segons els usos de l'espai
	Seguretat	Transparència de les façanes o tancaments dels espais lliures privats perimetral	 L'espai està envoltat de murs cecs o amb obertures opaques	 Els tancaments perimetral són transparents en menys del 50% de la seva superfície	 Els tancaments perimetral són transparents en més del 50% de la seva superfície
		Vigilància informal de l'espai	 L'espai està majoritàriament envoltat de murs cecs o espais buits	 Existeix una presència moderada de finestres o mostradors amb activitat	 En tot el perímetre hi ha façanes obertes i amb activitat constant
	Neteja i manteniment	Neteja i manteniment de l'espai i del seu entorn	 La neteja i el manteniment de l'espai o del seu entorn és deficient	 Hi ha zones puntuals sense neteja o bon manteniment	 Tant l'espai com el seu entorn estan nets i tenen bon manteniment

VITALITAT	Activitats	Usos en les plantes baixes de les edificacions perimetral	 Monofuncional	 S'hi desenvolupen menys de tres usos	 S'hi desenvolupen tres usos o més usos (habitatge, comerç, restauració, serveis, etc.)
		Existència de places baixes sense ús en les edificacions perimetral	 Hi ha majoria de locals tancats, aparcaments en superfície o solars buits	 Els locals tancats, aparcaments en superfície o solars buits són puntuals	 No hi ha espais sense ús en el perímetre de l'espai
		Horari de les activitats en les edificacions o espais perimetral	 No hi ha activitat o els locals estan oberts durant una franja horària (matí, horabaixa o vespre)	 Els locals estan oberts durant dues franges horàries	 Els locals estan oberts durant les tres franges horàries
	Protecció enfront del clima	Elements de protecció	 No hi ha elements que protegeixin del sol o de la pluja (pèrgoles, porxadetes, etc.)	 Hi ha elements que protegeixen del sol o de la pluja, però a edificacions privades	 Hi ha elements com pèrgoles, tendals o porxadetes que protegeixen del sol i de la pluja
		Renou	 Les vies perimetral de l'espai són de circulació rodada	 Les vies perimetral de l'espai tenen prioritat per a vianants	 Les vies perimetral són exclusives per a vianants

DIVERSITAT	Activitats	Flexibilitat en l'ús de l'espai	 El disseny de l'espai només permet el trànsit de persones	 El disseny de l'espai permet el trànsit i l'estada de persones	 El disseny de l'espai permet múltiples usos (trànsit, estada, joc, celebració d'activitats esportives, artístiques o de lleure, etc.)
		Usos que monopolitzen l'espai	 La major part de l'espai està monopolitzat per usos privatis que n'exclouen d'altres (terasses, aparcament, etc.)	 Determinades zones de l'espai estan monopolitzades per usos privatis que n'exclouen d'altres	 No hi ha cap zona monopolitzada
	Mobiliari urbà	Seients públics. Existència	 No n'hi ha	 N'hi ha, però són insuficients	 Hi ha seients públics adequats al nombre d'usuaris
		Seients públics. Disposició	 No hi ha seients o estan disposats de manera aleatòria	 Hi ha seients relacionats amb les activitats, però sense ombra en cap moment del dia	 Hi ha seients relacionats amb les activitats i en ombra en algun moment del dia
		Seients públics. Col·locació	 No hi ha seients o estan col·locats en línia, dificultant la relació	 Hi ha seients enfrontats, però amb un únic disseny	 Hi ha seients amb diferents disposicions i tipologies, adaptats a les diversitats funcionals dels usuaris
		Seients públics. Disseny	 No hi ha seients o són de tipus "bloc", sense respall ni reposabraços	 Hi ha seients amb respall o reposabraços, però amb un únic disseny	 Hi ha varies tipologies de disseny, amb formats i materials diversos
		Jocs infantils. Diferenciació per edats	 No hi ha jocs infantils	 Hi ha una única àrea de joc infantil, per a un sol tram d'edat	 Hi ha varies àrees de joc, diferenciades per trams d'edat
		Jocs infantils. Disseny	 No n'hi ha	 Hi ha jocs infantils convencionals	 Hi ha jocs infantils que combinen estructures, materials, topografies, etc.
		Jocs infantils. Integració dins l'espai	 No n'hi ha	 Hi ha jocs infantils amb tanques perimetral	 Hi ha jocs infantils integrants en el disseny de l'espai
		Fonts d'aigua potable	 No n'hi ha	 Hi ha fonts, però no són adaptades	 Hi ha fonts adaptades a infants o persones amb diversitat funcional
		Aparcaments per a bicicletes	 No n'hi ha	 N'hi ha, però són insuficients	 Hi ha aparcaments de bicicletes adaptats al nombre d'usuaris
		Papereres	 No n'hi ha	 N'hi ha, però són insuficients	 Hi ha una quantitat de papereres adaptada al nombre d'usuaris
	Equipaments	Bany públic	 No n'hi ha	 Hi ha bany públic, però no està adaptat	 Hi ha bany públic adaptat, intel·ligent i amb canviadors d'infants
	Paviments i materials	Tipus de paviments dins l'espai	 Hi ha un sol tipus de paviment	 Hi ha diferents tipus adaptats als usos, amb majoria de superfície dura o impermeable	 Hi ha diferents tipus adaptats als usos, amb majoria de superfície tova i permeable
		Tipus de materials dins l'espai	 Els materials emprats no s'adapten als usos	 Els materials s'adapten als usos, però tenen una elevada petjada ecològica	 Els materials s'adapten als usos, són d'origen local i de baixes emissions de CO2
	Vegetació	Disposició de la vegetació	 No n'hi ha	 N'hi ha, però amb funció únicament estètica	 Hi ha vegetació adaptada als usos i s'ha realitzat un estudi d'ombres
		Tipologia de la vegetació	 No n'hi ha	 Hi ha vegetació de tipologia uniforme (només arbòria, arbustiva o de cobertura)	 Hi ha vegetació de diferent port (arbòria, arbustiva i de cobertura)
		Espècies seleccionades	 No hi ha vegetació	 S'han seleccionat espècies al·lòctones o amb necessitats específiques de manteniment	 S'han seleccionat espècies locals i de baix manteniment
		Elements alternatius que facin ombra mentre l'arbrat sigui de petit port	 No n'hi ha	 Hi ha elements alternatius (pèrgoles, tendals, etc.) col·locats de manera puntual	 Hi ha elements alternatius (pèrgoles, tendals, etc.) en la major part de l'espai
	Significació	Representacions simbòliques	 No hi ha imatges ni elements que representin les dones	 Hi ha representació de dones en el nom de carrer, plaça o parc	 Hi ha representació de dones en més d'un àmbit (nom del carrer, escultures, representacions artístiques, etc.)

BLOC 3
CASOS PRÀCTICS:
EXEMPLES D'APLICACIÓ

PLAZA DE
MARSALIA
PERELLÉ TÀUS

Per tal de testar l'aplicació del quadre d'indicadors, s'han visitat trenta-sis espais públics de dotze municipis de les Illes, tots ells rehabilitats o reformats en els darrers deu anys.

Amb la participació de dones d'entitats locals, s'han avaluat aquests espais en funció dels indicadors.

A continuació es mostra la diagnosi de vint dels emplaçaments, triats segons criteris de tipologia i característiques.

Cadascuna de les fitxes conté un plànol d'ubicació i una descripció de l'espai, el quadre d'avaluació dels indicadors, un resum de debilitats i fortaleeses, una imatge amb els principals punts forts i febles i una proposta gràfica de millora.

MALLORCA | PALMA

Carrer Costa i Llobera

Entorn circumdant:
Nucli urbà consolidat.

Densitat urbana de l'entorn:
Mitjana - alta.

Ús predominant:
Residencial plurifamiliar.

Ús predominant en plantes baixes:
Comercial

Tret de la col·locació de diferents tipologies de bancs, que permeten diverses modalitats de relació i s'adapten a les necessitats de múltiples perfils d'usuari, l'espai només es planteja com a zona de pas. La seva estructura lineal, la uniformitat del paviment i la disposició lateral, també lineal, del mobiliari urbà fan que l'espai s'entengui com una via de connexió i no d'estada.

Pel que fa a la vegetació, els arbres, encara de petit port i sense ombra, no es combinen amb altres espècies vegetals, com ara arbustives, que podrien haver contribuït a la permeabilitat de l'espai mitjançant la col·locació de jardineres puntuals o d'escocells de major mesura.

Gran part de plantes baixes perimetrals, per ser els "darreres" dels locals comercials, no són transparents, cosa que pot comportar l'increment de percepció d'inseguretat en determinats moments del dia, a més de no generar activitat dins el mateix espai.

En contraposició, les façanes que miren al carrer tenen obertures grosses i repartides de manera homogènia, cosa que facilita la vigilància informal de l'espai.

AUTONOMIA

- Visibilitat
- Ubicació
- Indicacions
- Gestió del temps
- Accessibilitat física
- Accessibilitat sensorial i cognitiva
- Passos de vianats
- Prioritat de circulació
- Amplada lliure de pas
- Il·luminació
- Transparència
- Vigilància informal
- Neteja i manteniment

VITALITAT

- Usos en planta baixa
- Plantes baixes sense ús
- Horari de les activitats
- Elements de protecció enfront del clima
- Renou

DIVERSITAT

- Flexibilitat en l'ús
- Monopolització de l'espai
- Seients públics. Existència
- Seients públics. Disposició
- Seients públics. Col·locació
- Seients públics. Disseny
- Jocs infantils. Diferenciació per edats
- Jocs infantils. Disseny
- Jocs infantils. Integració dins l'espai
- Fonts
- Aparcaments de bicicletes
- Papereres
- Banyes públics
- Tipus de paviments
- Tipus de materials
- Disposició de la vegetació
- Tipologia de la vegetació
- Espècies vegetals
- Elements alternatius
- Representacions simbòliques

En no haver-hi
aparcaments de
bicicletes, apareixen
elements que
obstaculitzen l'ús de
l'espai.

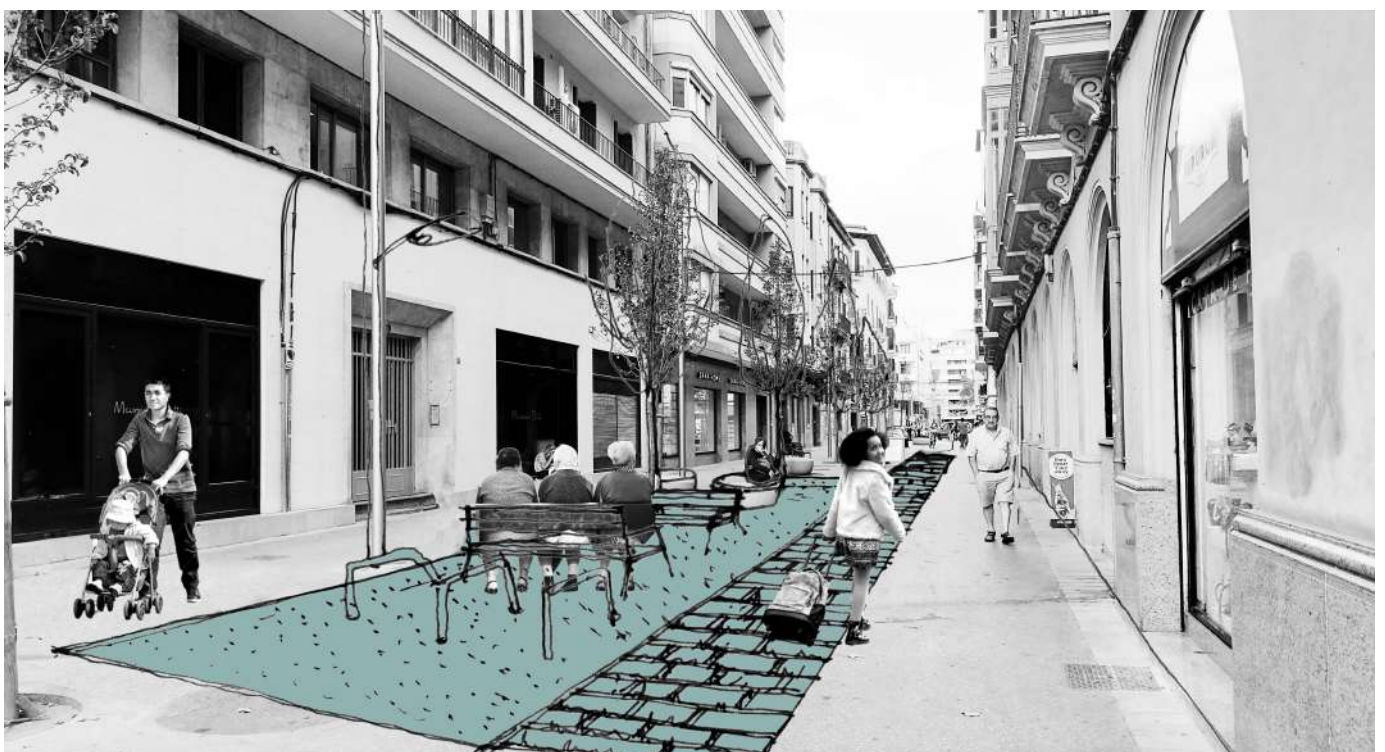
Els arbres de curta
edat i petit port no
protegeixen del sol.

Els materials durs i
impermeables incrementen
la temperatura de l'espai i
no permeten la filtració de
l'aigua de la pluja.

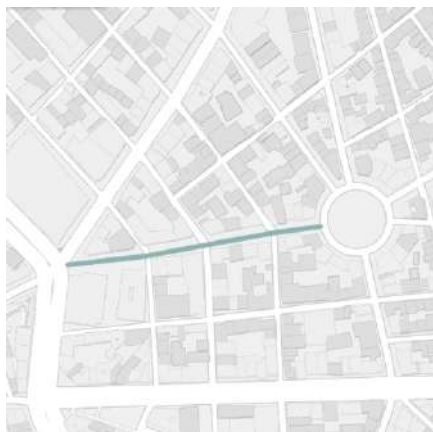
No existeix varietat de
vegetació pel que fa a
l'escala.

La disposició enfrontada dels bancs i les diferents
tipologies de disseny s'adapten a les necessitats
d'una major varietat d'usuaris.

MALLORCA | PALMA

Carrer Nuredduna

Entorn circumdant:
Nucli urbà consolidat

Densitat urbana de l'entorn:
Mitjana - alta

Ús predominant:
Residencial plurifamiliar

Ús predominant en plantes baixes:
Comercial

La peatonalització d'un carrer sempre representa una millora: s'atorga més espai a les persones, s'habiliten nous espais de relació, es fomenta la mobilitat a peu -amb els avantatges per a la salut i el medi ambient que això comporta-, es redueixen el renou, la perillositat i els fums i s'amplien els espais per a les cures, pròpies i dels altres. Tot i suposar un guany per a la ciutadania, i analitzat des de la perspectiva de gènere, el projecte del carrer Nuredduna presenta carències especialment en el disseny i la disposició del mobiliari urbà i dels equipaments.

Per una banda, els bancs s'han col·locat de manera que no faciliten la relació de les persones i una part d'ells no responen a les necessitats especials de determinades persones usuàries.

L'altra mancança la trobam en els jocs infantils. Mentre que l'estructura principal no està adaptada a infants amb mobilitat reduïda i està envoltada per tanques (que es consideren innecessàries tractant-se d'un carrer per a vianants), els jocs pintats no disposen d'ombra en cap moment del dia. Així mateix, no s'ha tingut en compte la permeabilitat dels paviments.

AUTONOMIA

- Visibilitat
- Ubicació
- Indicacions
- Gestió del temps
- Accessibilitat física
- Accessibilitat sensorial i cognitiva
- Passos de vianants
- Prioritat de circulació
- Amplada lliure de pas
- Il·luminació
- Transparència
- Vigilància informal
- Neteja i manteniment

VITALITAT

- Usos en planta baixa
- Plantes baixes sense ús
- Horari de les activitats
- Elements de protecció enfront del clima
- Renou

DIVERSITAT

- Flexibilitat en l'ús
- Monopolització de l'espai
- Seients públics. Existència
- Seients públics. Disposició
- Seients públics. Col·locació
- Seients públics. Disseny
- Jocs infantils. Diferenciació per edats
- Jocs infantils. Disseny
- Jocs infantils. Integració dins l'espai
- Fonts
- Aparcaments de bicicletes
- Papereres
- Banys públics
- Tipus de paviments
- Tipus de materials
- Disposició de la vegetació
- Tipologia de la vegetació
- Espècies vegetals
- Elements alternatius
- Representacions simbòliques

La multiplicitat d'usos i les obertures cap a l'espai incrementen la percepció de seguretat.

Tot i que es combina vegetació de diferent escala, manca un estudi acurat de les espècies més adients a l'espai.

La utilització d'un sol material no afavoreix la diversitat d'activitats i usos. Prioritzar els paviments durs i impermeables incrementa la temperatura de l'espai i no permet la filtració de l'aigua de la pluja.

Els obstacles adossats a les façanes dificulten la circulació de persones cegues.

La disposició lineal dels bancs no afavoreix la relació ni la trobada. No hi ha cap lloc d'estada protegit de la pluja.

MALLORCA | FELANITX

Plaça d'Espanya

Entorn circumdant:
Nucli urbà consolidat

Densitat urbana de l'entorn:
Mitjana

Ús predominant:
Residencial unifamiliar i plurifamiliar

Ús predominant en plantes baixes:
Comercial i restauració

La potencialitat més gran de l'espai és la diversitat d'activitats que es desenvolupen en el seu perímetre, generant vitalitat en totes les franges horàries.

Així i tot, algunes d'aquestes activitats monopolitzen l'espai, privatitzant-lo amb taules, cadires, para-sols i altres elements. En paral·lel, es prohibeixen activitats de relació i lleure suposadament incompatibles amb aquests usos.

S'observa també que les àrees dedicades al gaudi i a la cura dels infants no són accessibles i no estan ben relacionades amb els bancs, col·locats de cara al centre de la plaça (tot i que no tinguin respall, l'interior de la corba indicaria la posició lògica d'asseure's per relacionar-se amb la resta de persones usuàries).

Els bancs, així com la majoria d'àrees de l'espai, no estan dotats d'ombra en cap moment del dia, cosa que hi dificulta l'estada.

AUTONOMIA

- Visibilitat
- Ubicació
- Indicacions
- Gestió del temps
- Accessibilitat física
- Accessibilitat sensorial i cognitiva
- Passos de vianats
- Prioritat de circulació
- Amplada lliure de pas
- Il·luminació
- Transparència
- Vigilància informal
- Neteja i manteniment

VITALITAT

- Usos en planta baixa
- Plantes baixes sense ús
- Horari de les activitats
- Elements de protecció enfront del clima
- Renou

DIVERSITAT

- Flexibilitat en l'ús
- Monopolització de l'espai
- Seients públics. Existència
- Seients públics. Disposició
- Seients públics. Col·locació
- Seients públics. Disseny
- Jocs infantils. Diferenciació per edats
- Jocs infantils. Disseny
- Jocs infantils. Integració dins l'espai
- Fonts
- Aparcaments de bicicletes
- Papereres
- Banys públics
- Tipus de paviments
- Tipus de materials
- Disposició de la vegetació
- Tipologia de la vegetació
- Espècies vegetals
- Elements alternatius
- Representacions simbòliques

La diversitat d'usos de les plantes baixes genera activitat en diferents moments del dia, cosa que incrementa la percepció de seguretat i la vitalitat de l'espai.

La privatització de part de l'espai exclou determinats col·lectius i dificulta les cures.

Que la majoria de la superfície estigui pavimentada amb materials durs i impermeables augmenta la temperatura i en dificulta l'ús en determinats moments del dia.

Prioritzar el trànsit rodat en el perímetre incrementa el renou i la perillositat de l'espai i, per tant, disminueix l'autonomia de qui l'empra.

S'hauria de prioritzar la sembra d'espècies vegetals autòctones.

Els bancs tipus "bloc" no s'adapten a les necessitats de determinats col·lectius. La manca d'estructures d'ombra o de vegetació específica dificulta el seu ús a determinades hores del dia.

Les zones de joc no són accessibles a persones amb mobilitat reduïda.

MALLORCA | FELANITX

Plaça de Mossèn Cosme Bauçà

Entorn circumdant:
Nucli urbà consolidat

Densitat urbana de l'entorn:
Baixa

Ús predominant:
Residencial unifamiliar

Ús predominant en plantes baixes:
Residencial

Tot i haver recuperat la superfície de la plaça per a l'ús exclusiu de les persones, el disseny del projecte i la disposició dels elements no faciliten el desenvolupament d'activitats diverses i, per tant, la vitalitat dins l'espai.

Tota l'ombra es confia als arbres, encara de petit port, i només s'ha previst a la zona de bancs, limitant el desenvolupament d'altres usos a la resta de l'espai.

El fet que els carrers pels quals s'hi accedeix no tinguin prioritat de vianants dificulta la seva connexió amb altres espais lliures o serveis, alhora que complica els desplaçaments quotidians.

La percepció d'inseguretat a determinades hores del dia expressada per les participants en l'anàlisi podria derivar de la manca d'activitat a les plantes baixes, així com a la disposició heterogènia de la il·luminació.

AUTONOMIA
● Visibilitat
● Ubicació
● Indicacions
● Gestió del temps
● Accessibilitat física
● Accessibilitat sensorial i cognitiva
● Passos de vianats
● Prioritat de circulació
● Amplada lliure de pas
● Il·luminació
● Transparència
● Vigilància informal
● Neteja i manteniment

VITALITAT
● Usos en planta baixa
● Plantes baixes sense ús
● Horari de les activitats
● Elements de protecció enfront del clima
● Renou

DIVERSITAT
● Flexibilitat en l'ús
● Monopolització de l'espai
● Seients públics. Existència
● Seients públics. Disposició
● Seients públics. Col·locació
● Seients públics. Disseny
● Jocs infantils. Diferenciació per edats
● Jocs infantils. Disseny
● Jocs infantils. Integració dins l'espai
● Fonts
● Aparcaments de bicicletes
● Papereres
● Banys públics
● Tipus de paviments
● Tipus de materials
● Disposició de la vegetació
● Tipologia de la vegetació
● Espècies vegetals
● Elements alternatius
● Representacions simbòliques

La manca de diversitat en els usos en planta baixa resta vitalitat a l'espai i el fa més insegur a determinades hores del dia.

La presència d'obertures facilita la vigilància formal de l'espai.

Els paviments durs i impermeables incrementen la temperatura i dificulten la diversitat d'usos.

La manca d'ombra a la zona de bancs fa que no puguin emprar-se a qualsevol hora del dia.

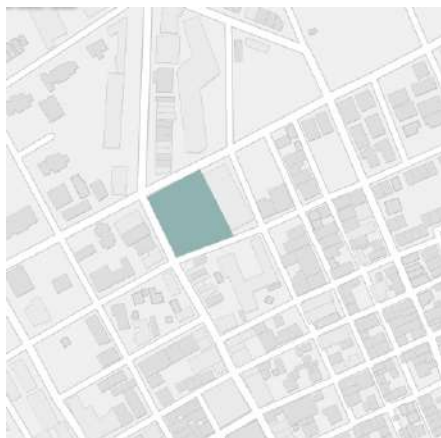
La disposició perimetral de les luminàries deixa zones poc il·luminades.

La col·locació concèntrica dels bancs afavoreix la relació, tot i que l'obelisc suposa un obstacle per a la mateixa.

MALLORCA | CAPDEPERA

Es Cap Vermell

Entorn circumdant:
Nucli urbà consolidat recent creació

Densitat urbana de l'entorn:
Mitjana i mitjana - baixa

Ús predominant:
Residencial i hotel·ler

Ús predominant en plantes baixes:
Comercial i hotel·ler

Un dels principals avantatges d'aquest espai és la predominança d'àrees toves i permeables, que generen zones d'estada amables i en ombra. Per tal de fer-les totalment accessibles, però, seria necessari incorporar-hi seients i bancs adaptats a les necessitats de tothom, dotats de respall i braços.

Pel que fa a la vegetació, seria recomanable eliminar aquells elements que dificulten la visibilitat, com ara els arbustos i tanques vegetals, i millorar la il·luminació a les zones verdes.

Una altra millora consistiria en l'adaptació de les vies perimetrals per a prioritat de vianants, la qual cosa milloraria la connectivitat de l'espai i minvaria la perillositat i el soroll de l'entorn. A més, incorporaria els usos de les plantes baixes a la plaça i ajudaria a incrementar la vitalitat de l'espai, ja prou intensa gràcies al centre cultural d'Es Cap Vermell.

AUTONOMIA

- Visibilitat
- Ubicació
- Indicacions
- Gestió del temps
- Accessibilitat física
- Accessibilitat sensorial i cognitiva
- Passos de vianants
- Prioritat de circulació
- Amplada lliure de pas
- Il·luminació
- Transparència
- Vigilància informal
- Neteja i manteniment

VITALITAT

- Usos en planta baixa
- Plantes baixes sense ús
- Horari de les activitats
- Elements de protecció enfront del clima
- Renou

DIVERSITAT

- Flexibilitat en l'ús
- Monopolització de l'espai
- Seients públics. Existència
- Seients públics. Disposició
- Seients públics. Col·locació
- Seients públics. Disseny
- Jocs infantils. Diferenciació per edats
- Jocs infantils. Disseny
- Jocs infantils. Integració dins l'espai
- Fonts
- Aparcaments de bicicletes
- Papereres
- Banys públics
- Tipus de paviments
- Tipus de materials
- Disposició de la vegetació
- Tipologia de la vegetació
- Espècies vegetals
- Elements alternatius
- Representacions simbòliques

Els arbres de gran port aporten bellesa i ombra i ajuden a reduir la temperatura de l'espai. Les zones arbrades afavoreixen l'activitat en diferents moments del dia.

Atenent a la dimensió i usos de l'espai i de les edificacions perifèriques, els aparcaments per a bicicletes són insuficients.

Les àrees de paviment tou i permeable predominen dins l'espai i integren zones d'estada i relació.

La col·locació lineal dels bancs no convida a la relació. A més, el seu disseny sense braços ni respallers no respon a les necessitats de determinades persones.

Els carrers perimetral donen prioritat al trànsit rodat, afectant negativament a la connectivitat de l'espai.

MALLORCA | CAPDEPERA

Avinguda de Cala Agulla

Entorn circumdant:
Nucli urbà consolidat recent creació

Densitat urbana de l'entorn:
Mitjana i mitjana - baixa

Ús predominant:
Residencial i hotel·ler

Ús predominant en plantes baixes:
Comercial i hotel·ler

Malgrat que l'avinguda de Cala Agulla és una de les principals artèries comercials de la zona, el trànsit rodat hi té absoluta prioritat, la qual cosa dificulta els desplaçaments a peu i la seva adequació a vianants.

El mobiliari urbà, així com els arbres, ocupen un espai residual damunt la vorera, fins al punt que la seva utilització suposa un obstacle per als vianants per la reducció de l'amplada de pas, afectada també per altres elements com ara senyals, papereres o cartells publicitaris.

En determinats punts del carrer, existeixen plantes baixes sense ús, amb tancaments opacs que impedeixen la visibilitat i generen sensació d'inseguretat.

La principal millora d'aquest espai consistiria en la seva conversió en zona de vianants i en l'ordenació del mobiliari, la vegetació i altres elements urbans.

AUTONOMIA

- Visibilitat
- Ubicació
- Indicacions
- Gestió del temps
- Accessibilitat física
- Accessibilitat sensorial i cognitiva
- Passos de vianants
- Prioritat de circulació
- Amplada lliure de pas
- Il·luminació
- Transparència
- Vigilància informal
- Neteja i manteniment

VITALITAT

- Usos en planta baixa
- Plantes baixes sense ús
- Horari de les activitats
- Elements de protecció enfront del clima
- Renou

DIVERSITAT

- Flexibilitat en l'ús
- Monopolització de l'espai
- Seients públics. Existència
- Seients públics. Disposició
- Seients públics. Col·locació
- Seients públics. Disseny
- Jocs infantils. Diferenciació per edats
- Jocs infantils. Disseny
- Jocs infantils. Integració dins l'espai
- Fonts
- Aparcaments de bicicletes
- Papereres
- Banys públics
- Tipus de paviments
- Tipus de materials
- Disposició de la vegetació
- Tipologia de la vegetació
- Espècies vegetals
- Elements alternatius
- Representacions simbòliques

Tant els seients com els arbres compten amb un espai molt reduït i massa pròxim als cotxes, que no convida a la seva utilització.

La tipologia de lluminàries no respon a les necessitats de les persones usuàries, a més de contribuir a la contaminació lumínica i a malbaratament energètic.

L'amplada de pas queda reduïda per diferents obstacles (papereres, pals elèctrics, cartells, bicicletes, etc.), que dificulten el trànsit de les persones.

La prioritització del trànsit rodat dificulta els desplaçaments quotidians, incrementant la perillositat, el renou i els fums i restant connectivitat a l'espai.

La varietat d'usos de les plantes baixes influeix positivament en la vitalitat de l'espai i augmenta la percepció de seguretat.

MALLORCA | ARTÀ

Plaça de Margalida Perelló

Entorn circumdant:
Nucli urbà tradicional consolidat

Densitat urbana de l'entorn:
Mitjana - baixa

Ús predominant:
Residencial unifamiliar i plurifamiliar

Ús predominant en plantes baixes:
Residencial

La plaça presenta un disseny acurat en referència a l'estructura de l'espai, que permet la realització de múltiples activitats per a perfils d'usuari diversos (grades, zones a diferent nivell, etc.), a la utilització de materials, tots ells locals i amb petjada de carboni reduïda, i a la tria de vegetació, autòctona i variada pel que fa a l'escala i a les espècies. Així mateix, la majoria de la superfície és permeable, ja sigui gràcies a la vegetació o als tipus de paviments.

La principal carència la trobam en les activitats que es desenvolupen en el seu perímetre, moltes d'elles associades a plantes baixes poc transparents que incrementen la percepció d'inseguretat. De la mateixa manera, determinats elements obstaculitzen la visibilitat de l'espai en la seva totalitat.

De tots els indrets analitzats, aquest és l'únic batiat amb el nom d'una dona real.

AUTONOMIA

- Visibilitat
- Ubicació
- Indicacions
- Gestió del temps
- Accessibilitat física
- Accessibilitat sensorial i cognitiva
- Passos de vianats
- Prioritat de circulació
- Amplada lliure de pas
- Il·luminació
- Transparència
- Vigilància informal
- Neteja i manteniment

VITALITAT

- Usos en planta baixa
- Plantes baixes sense ús
- Horari de les activitats
- Elements de protecció enfront del clima
- Renou

DIVERSITAT

- Flexibilitat en l'ús
- Monopolització de l'espai
- Seients públics. Existència
- Seients públics. Disposició
- Seients públics. Col·locació
- Seients públics. Disseny
- Jocs infantils. Diferenciació per edats
- Jocs infantils. Disseny
- Jocs infantils. Integració dins l'espai
- Fonts
- Aparcaments de bicicletes
- Papereres
- Banys públics
- Tipus de paviments
- Tipus de materials
- Disposició de la vegetació
- Tipologia de la vegetació
- Espècies vegetals
- Elements alternatius
- Representacions simbòliques

La tria d'espècies vegetals autòctones redueix les necessitats de manteniment i la petjada ecològica de l'espai.

Els jocs infantils integrats a l'espai enriqueixen el disseny i n'afavoreixen la utilització.

Els bancs tipus "bloc" no s'adapten a les necessitats de tothom, per exemple, de la gent gran.

L'ús de materials locals redueix la petjada de carboni del projecte.

Els murs cecs i les plantes baixes sense ús incrementen la percepció d'inseguretat.

Fins d'aquí a uns anys, aquests arbres no faran ombra. Caldria col·locar elements alternatius (pèrgoles, tendals...) que els suplissin durant aquest temps.

L'ús de materials permeables té avantatges pel que fa a la temperatura i l'absorció d'aigua.

MALLORCA | ARTÀ

Carrer Ramon Llull

Entorn circumdant:
Nucli urbà tradicional consolidat

Densitat urbana de l'entorn:
Mitjana - baixa

Ús predominant:
Residencial unifamiliar

Ús predominant en plantes baixes:
Residencial

De la mateixa manera que les places, els carrers s'haurien d'entendre no sols com a lloc de pas, sinó també d'estada i trobada. Convé tenir en compte que els desplaçaments quotidians, especialment els relacionats amb les cures, requereixen elements de suport tant per a les persones dependents com per a les cuidadores: els bancs a l'ombra o les fonts d'aigua potable són instal·lacions necessàries per cuidar-se i tenir cura dels altres. La incorporació d'aquest mobiliari suposaria una millora substancial per a aquest carrer.

Per altra banda, cal destacar que la manca de diversitat d'ús de les plantes baixes, majoritàriament habitatges, i la presència d'usos passius, com ara solars buits (i tancats) o aparcaments disminueix la vitalitat de l'espai i corre el risc d'incrementar-hi la percepció d'inseguretat.

Com a aspecte positiu, destacar la plataforma única de voravies i calçada, replicada també en les cruïlles, que millora l'accessibilitat de les persones i ajuda a reduir la velocitat dels vehicles motoritzats.

AUTONOMIA

- Visibilitat
- Ubicació
- Indicacions
- Gestió del temps
- Accessibilitat física
- Accessibilitat sensorial i cognitiva
- Passos de vianats
- Prioritat de circulació
- Amplada lliure de pas
- Il·luminació
- Transparència
- Vigilància informal
- Neteja i manteniment

VITALITAT

- Usos en planta baixa
- Plantes baixes sense ús
- Horari de les activitats
- Elements de protecció enfront del clima
- Renou

DIVERSITAT

- Flexibilitat en l'ús
- Monopolització de l'espai
- Seients públics. Existència
- Seients públics. Disposició
- Seients públics. Col·locació
- Seients públics. Disseny
- Jocs infantils. Diferenciació per edats
- Jocs infantils. Disseny
- Jocs infantils. Integració dins l'espai
- Fonts
- Aparcaments de bicicletes
- Papereres
- Banys públics
- Tipus de paviments
- Tipus de materials
- Disposició de la vegetació
- Tipologia de la vegetació
- Espècies vegetals
- Elements alternatius
- Representacions simbòliques

La manca d'activitat i usos diversos a les plantes baixes podria contribuir a la percepció d'inseguretat d'algunes persones.

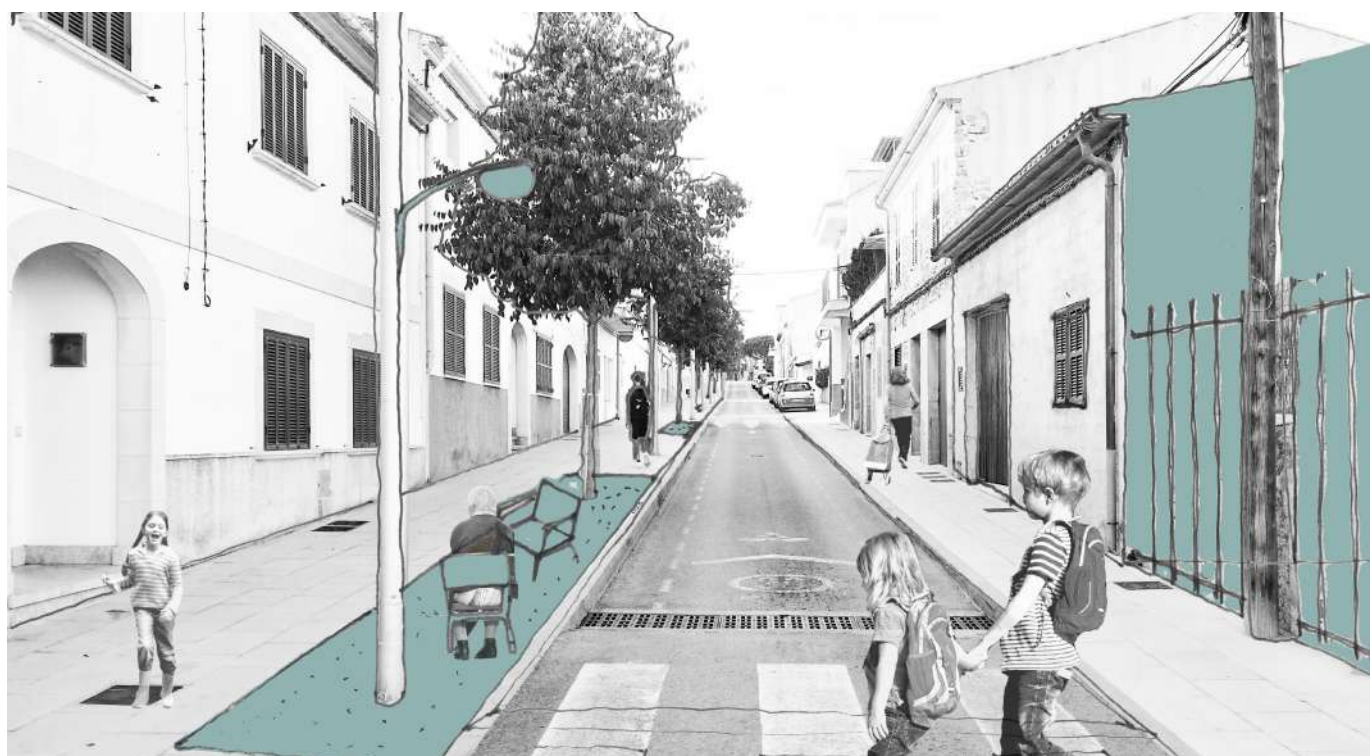
La inexistència de bancs fa que el carrer només s'empri com a zona de pas i no facilita els desplaçaments quotidians per no permetre el descans ni la trobada.

Tot i la col·locació d'arbrat i infraestructures sobre la vorera, l'amplada lliure de pas és superior a 1,50 metres.

La limitació de velocitat i la plataforma única afavoreixen l'accessibilitat i faciliten l'ús de l'espai per a les persones.

Les plantes baixes sense ús i els paraments cecs incrementen la percepció d'inseguretat i, per tant, limiten l'ús de l'espai a determinades persones.

MALLORCA | VALLDEMOSSA

Plaça Pública

Entorn circumdant:
Nucli urbà tradicional consolidat

Densitat urbana de l'entorn:
Baixa

Ús predominant:
Residencial unifamiliar

Ús predominant en plantes baixes:
Residencial

Els espais analitzats dins el municipi de Valldemossa són una excepció, ja que a diferència de la resta, no han estat rehabilitats en els darrers anys.

Aquesta plaça presenta un dels principals problemes que pot tenir un espai públic: la monopolització per part de vehicles privats motoritzats. Tot i tenir circulació restringida per a residents, la major part de la superfície està ocupada per cotxes, cosa que minva l'accessibilitat, incrementa la perillositat i impedeix realitzar-hi qualsevol altra activitat que no sigui aparcar-hi.

No hi ha mobiliari urbà de cap tipus, ni vegetació, ni il·luminació específica per a vianats. Tot això, afegit a la poca transparència de les plantes baixes i a determinades zones amb escassa visibilitat converteixen la plaça en un indret de pas.

La primera intervenció a dur a terme seria l'eliminació de les places d'aparcament i la col·locació de bancs, estructures d'ombra i altres elements de suport de les activitats quotidianes i de l'estada.

AUTONOMIA	
●	Visibilitat
●	Ubicació
●	Indicacions
●	Gestió del temps
●	Accessibilitat física
●	Accessibilitat sensorial i cognitiva
●	Passos de vianats
●	Prioritat de circulació
●	Amplada lliure de pas
●	Il·luminació
●	Transparència
●	Vigilància informal
●	Neteja i manteniment

VITALITAT	
●	Usos en planta baixa
●	Plantes baixes sense ús
●	Horari de les activitats
●	Elements de protecció enfront del clima
●	Renou

DIVERSITAT	
●	Flexibilitat en l'ús
●	Monopolització de l'espai
●	Seients públics. Existència
●	Seients públics. Disposició
●	Seients públics. Col·locació
●	Seients públics. Disseny
●	Jocs infantils. Diferenciació per edats
●	Jocs infantils. Disseny
●	Jocs infantils. Integració dins l'espai
●	Fonts
●	Aparcaments de bicicletes
●	Papereres
●	Banys públics
●	Tipus de paviments
●	Tipus de materials
●	Disposició de la vegetació
●	Tipologia de la vegetació
●	Espècies vegetals
●	Elements alternatius
●	Representacions simbòliques

La colocació dels fanals deixa zones poc il·luminades, com ara el centre de la plaça, cosa que afecta al desenvolupament d'activitats en determinades hores del dia.

La monofuncionalitat dels edificis perimetrals influeix negativament en la vitalitat de l'espai.

La transparència de les façanes perimetrals és limitada i disminueix les possibilitats de vigilància informal.

El principal problema de l'espai és la monopolització per part de vehicles motoritzats privats.

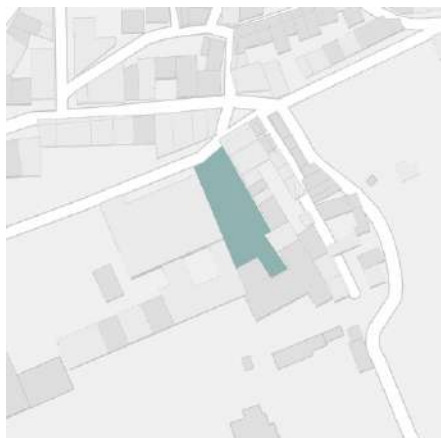
Existeixen punts de mala visibilitat, com ara les porxades, aspecte agreujat per la manca d'il·luminació de l'espai.

La monofuncionalitat de les plantes baixes afecta a la vitalitat de l'espai.

MALLORCA | VALLDEMOSSA

Plaça de la Cartoixa

Entorn circumdant:
Nucli urbà tradicional consolidat

Densitat urbana de l'entorn:
Baixa

Ús predominant:
Residencial unifamiliar

Ús predominant en plantes baixes:
Residencial i restauració

Les dimensions d'aquest espai, així com la seva centralitat i els equipaments que s'hi troben, suposen un avantatge pel que fa a la seva adaptació als criteris de gènere.

El fet que s'hi ubiquin una església i un museu assegura la presència de persones de perfil divers a diferents hores del dia i, per tant, hi queda garantida la vitalitat. Per altra banda, la seva extensió permetria desenvolupar-hi activitats diverses. A més, els arbres de gran port donen ombra a la gran majoria de l'espai.

Tanmateix, el tractament uniforme del paviment (dur i impermeable) o la disposició del mobiliari urbà (sense lloc per seure més enllà dels murets dels escocells) no donen suport a les activitats quotidianes o a les tasques de cures, ni fomenten que s'hi duguin a terme diferents usos. Falten bancs, fonts d'aigua potable i elements de protecció enfront de la pluja, així com zones verdes amb vegetació diversa pel que fa a les espècies i els tipus.

AUTONOMIA

- Visibilitat
- Ubicació
- Indicacions
- Gestió del temps
- Accessibilitat física
- Accessibilitat sensorial i cognitiva
- Passos de vianats
- Prioritat de circulació
- Amplada lliure de pas
- Il·luminació
- Transparència
- Vigilància informal
- Neteja i manteniment

VITALITAT

- Usos en planta baixa
- Plantes baixes sense ús
- Horari de les activitats
- Elements de protecció enfront del clima
- Renou

DIVERSITAT

- Flexibilitat en l'ús
- Monopolització de l'espai
- Seients públics. Existència
- Seients públics. Disposició
- Seients públics. Col·locació
- Seients públics. Disseny
- Jocs infantils. Diferenciació per edats
- Jocs infantils. Disseny
- Jocs infantils. Integració dins l'espai
- Fonts
- Aparcaments de bicicletes
- Papereres
- Banys públics
- Tipus de paviments
- Tipus de materials
- Disposició de la vegetació
- Tipologia de la vegetació
- Espècies vegetals
- Elements alternatius
- Representacions simbòliques

La homogeneïtat del paviment no afavoreix la diversitat d'activitats. Si a més és un material impermeable, incrementa la temperatura i no filtra les aigües pluvials.

Les obertures perimetrals contribueixen a la vigilància informal i, per tant, a la percepció de seguretat.

Els arbres de gran port faciliten l'ús de l'espai a diferents hores del dia.

Les plantes baixes amb usos passius o amb activitats puntuals disminueixen la vitalitat de l'espai.

La monopolització o privatització de part de l'espai exclou certes persones i entra en conflicte amb altres activitats.

La funció de descans es confia als murets dels escocells, que no responen a les necessitats de determinats usuaris.

MALLORCA | POLLENÇA

Plaça de Miquel Capllonch

Entorn circumdant:
Nucli urbà consolidat recent creació

Densitat urbana de l'entorn:
Mitjana

Ús predominant:
Residencial plurifamiliar

Ús predominant en plantes baixes:
Restauració

Les zones verdes dels espais públics haurien de concebre's com a part útil, enriquint les seves possibilitats i permetent diferents activitats. En aquest cas, les àrees toves sols tenen una funció ornamental, ja que no són accessibles ni estan dotades de mobiliari ni d'il·luminació específica. Això, a més de restar vitalitat a la plaça, genera zones sense ús, que poden incrementar la percepció d'inseguretat.

El fet que part de les vies d'accés siguin exclusives per a vianants aporta connectivitat a l'espai. Així i tot, la monopolització de part d'aquests carrers per part d'elements de terrassa hi dificulta el trànsit de persones i no possibilita l'estada gratuïta.

Dins la plaça, existeix una zona d'estada amb bancs enfrontats i protegits per arbrat de gran port, disposició que afavoreix la relació, la trobada i els desplaçaments quotidians.

AUTONOMIA

- Visibilitat
- Ubicació
- Indicacions
- Gestió del temps
- Accessibilitat física
- Accessibilitat sensorial i cognitiva
- Passos de vianats
- Prioritat de circulació
- Amplada lliure de pas
- Il·luminació
- Transparència
- Vigilància informal
- Neteja i manteniment

VITALITAT

- Usos en planta baixa
- Plantes baixes sense ús
- Horari de les activitats
- Elements de protecció enfront del clima
- Renou

DIVERSITAT

- Flexibilitat en l'ús
- Monopolització de l'espai
- Seients públics. Existència
- Seients públics. Disposició
- Seients públics. Col·locació
- Seients públics. Disseny
- Jocs infantils. Diferenciació per edats
- Jocs infantils. Disseny
- Jocs infantils. Integració dins l'espai
- Fonts
- Aparcaments de bicicletes
- Papereres
- Banys públics
- Tipus de paviments
- Tipus de materials
- Disposició de la vegetació
- Tipologia de la vegetació
- Espècies vegetals
- Elements alternatius
- Representacions simbòliques

Part de l'espai està privatitzat per terrasses, cosa que en limita l'ús i n'exclou determinades persones.

La major part de l'espai està pavimentada amb materials durs i impermeables. Les zones enjardinades no són accessibles i no tenen ús.

Els arbres de gran port donen bellesa i ombra, tot i que no protegeixen de la pluja.

La manca d'aparcaments per a bicicletes fa que es deixin arreu, obstacultzant el pas i altres usos.

MALLORCA | POLLENÇA

Carrer al Port

Entorn circumdant:

Periurbà

Densitat urbana de l'entorn:

Molt baixa

Ús predominant:

Residencial unifamiliar

Ús predominant en plantes baixes:

Sense ús

En tota la seva longitud, aquesta via dóna prioritat al trànsit rodat, amb les mancances d'autonomia que això comporta.

Tot i tenir voreres amples i sense obstacles que redueixin el pas lliure, el carrer està flanquejat per continus espais sense ús, siguin zones verdes, edificis buits o abandonats i aparcaments en superfície. En alguns casos, aquests espais es delimiten amb elements que dificulten la visibilitat, com ara tanques opaques o vegetació, que no deixen veure el que passa al darrere i, per tant, incrementen la percepció d'inseguretat.

L'exemplament puntual de la voravia per a la col·locació de bancs millora els recorreguts quotidians, encara que podria reproduir-se en tota la llargada del carrer, aprofitant la presència de l'arbrat de gran port que dóna ombra a la major part de l'espai.

AUTONOMIA

- Visibilitat
- Ubicació
- Indicacions
- Gestió del temps
- Accessibilitat física
- Accessibilitat sensorial i cognitiva
- Passos de vianats
- Prioritat de circulació
- Amplada lliure de pas
- Il·luminació
- Transparència
- Vigilància informal
- Neteja i manteniment

VITALITAT

- Usos en planta baixa
- Plantes baixes sense ús
- Horari de les activitats
- Elements de protecció enfront del clima
- Renou

DIVERSITAT

- Flexibilitat en l'ús
- Monopolització de l'espai
- Seients públics. Existència
- Seients públics. Disposició
- Seients públics. Col·locació
- Seients públics. Disseny
- Jocs infantils. Diferenciació per edats
- Jocs infantils. Disseny
- Jocs infantils. Integració dins l'espai
- Fonts
- Aparcaments de bicicletes
- Papereres
- Banys públics
- Tipus de paviments
- Tipus de materials
- Disposició de la vegetació
- Tipologia de la vegetació
- Espècies vegetals
- Elements alternatius
- Representacions simbòliques

El manteniment deficient d'algunes zones incrementa la sensació d'inseguretat i no fomenta la conservació per part de la ciutadania.

La il·luminació no té escala humana i només dona servei al trànsit rodat, deixant mal il·luminades les zones per a viajants.

Tot i haver-hi zones verdes, moltes d'elles no tenen ús, cosa que afecta negativament a la vitalitat de l'espai i a la percepció de seguretat per part de determinades persones.

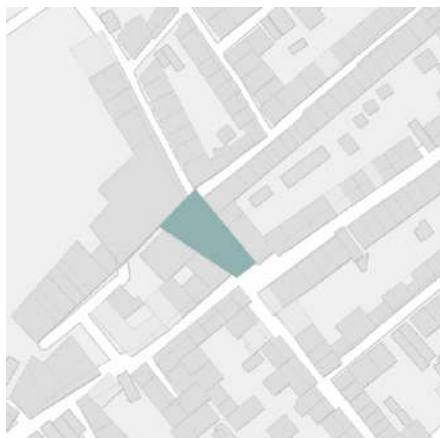
Les edificacions sense ús, sense manteniment, i els solars buits també influeixen en la percepció de seguretat. A més, redueixen la visibilitat en alguns trams de la via.

L'arbrat abundant i de gran port facilita els desplaçaments quotidians i aporta bellesa. Podria aprofitar-se per generar zones d'estada.

MALLORCA | SENCELLES

Plaça d'Espanya

Entorn circumdant:
Nucli urbà tradicional consolidat

Densitat urbana de l'entorn:
Baixa

Ús predominant:
Residencial unifamiliar

Ús predominant en plantes baixes:
Residencial i públic

El disseny d'aquesta plaça va anar precedit d'un procés participatiu veïnal.

Es considera molt positiva la generació d'àrees diferenciades per al desenvolupament d'usos diversos. A més, s'ha contemplat la col·locació d'elements específics que donen suport a aquestes activitats, com ara bancs enfrontats o pèrgoles de protecció enfront del sol (malauradament, no guareixen també de la pluja). La integració dels seients amb la vegetació aporta un valor afegit a l'àrea, tot i que la superfície permeable podria ser una mica més extensa.

En la rehabilitació, s'ha millorat significativament l'accessibilitat, incorporant rampes ben integrades per assolir els diferents nivells de l'espai i que, alhora, funcionen com a zona alternativa d'estada i com a grada per a la celebració d'esdeveniments.

L'accés a l'església i a l'ajuntament des de la plaça suposa un avantatge per la generació d'activitat, tot i ser en franges puntuals del dia.

AUTONOMIA

- Visibilitat
- Ubicació
- Indicacions
- Gestió del temps
- Accessibilitat física
- Accessibilitat sensorial i cognitiva
- Passos de vianats
- Prioritat de circulació
- Amplada lliure de pas
- Il·luminació
- Transparència
- Vigilància informal
- Neteja i manteniment

VITALITAT

- Usos en planta baixa
- Plantes baixes sense ús
- Horari de les activitats
- Elements de protecció enfront del clima
- Renou

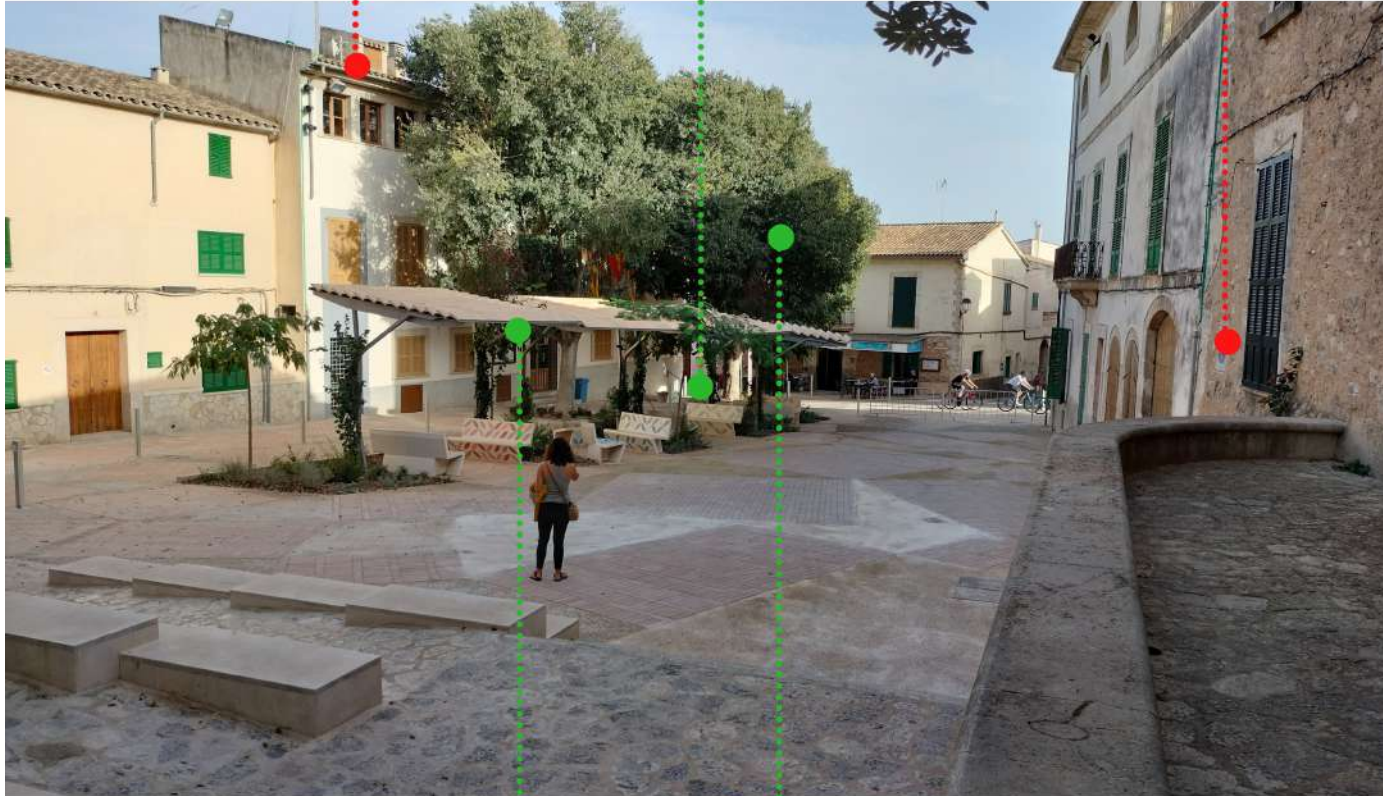
DIVERSITAT

- Flexibilitat en l'ús
- Monopolització de l'espai
- Seients públics. Existència
- Seients públics. Disposició
- Seients públics. Col·locació
- Seients públics. Disseny
- Jocs infantils. Diferenciació per edats
- Jocs infantils. Disseny
- Jocs infantils. Integració dins l'espai
- Fonts
- Aparcaments de bicicletes
- Papereres
- Banys públics
- Tipus de paviments
- Tipus de materials
- Disposició de la vegetació
- Tipologia de la vegetació
- Espècies vegetals
- Elements alternatius
- Representacions simbòliques

La disposició de la il·luminació fa que determinades zones quedin fosques. Es podrien haver aprofitat les pèrgoles per col·locar punts de llum "a escala humana".

La zona d'estada fomenta la relació i la trobada, a més d'estar dotada d'ombra i de vegetació a diferents escales.

La pràctica totalitat de les plantes baixes permetrals no són transparents, cosa que limita la comunicació i connexió entre interior i exterior.

Els elements de protecció enfront del clima són bàsics per a la utilització de l'espai a diferents hores del dia. Aquests en concret protegeixen del sol, però no de la pluja.

La varietat de vegetació aporta bellesa a l'espai, però també contribueix a la disminució de la temperatura i del renou.

MALLORCA | SENCELLES

S'Era d'en Pelat

L'emplaçament de l'espai, sumat a la seva configuració amb murets que l'envolten i una sola entrada, fan que no formi part de la xarxa de desplaçaments quotidians. Per aquest motiu, s'hauria d'haver dissenyat una plaça que convidàs a l'estada, amb bancs proveïts d'ombra, vegetació abundant, bona il·luminació...

A més de tenir importants carències d'accessibilitat (els carrers que hi arriben tenen clara prioritat per al trànsit rodat, sense voreres o passos de vianants), la percepció d'inseguretat és elevada, tant per la mateixa configuració dels carrers (foscos, amb alts murs laterals, revolts sense visibilitat i plantes baixes monofuncionals o amb usos passius), com per la tènue il·luminació (només s'han col·locat lluminàries baixes, encastades als murets perimetrals).

La zona dedicada a l'estada se situa en una cantonada, afavorint la reunió de persones que podrien arribar a excloure'n d'altres. Per la disposició dels bancs, aquesta àrea no és accessible.

AUTONOMIA

- Visibilitat
- Ubicació
- Indicacions
- Gestió del temps
- Accessibilitat física
- Accessibilitat sensorial i cognitiva
- Passos de vianats
- Prioritat de circulació
- Amplada lliure de pas
- Il·luminació
- Transparència
- Vigilància informal
- Neteja i manteniment

VITALITAT

- Usos en planta baixa
- Plantes baixes sense ús
- Horari de les activitats
- Elements de protecció enfront del clima
- Renou

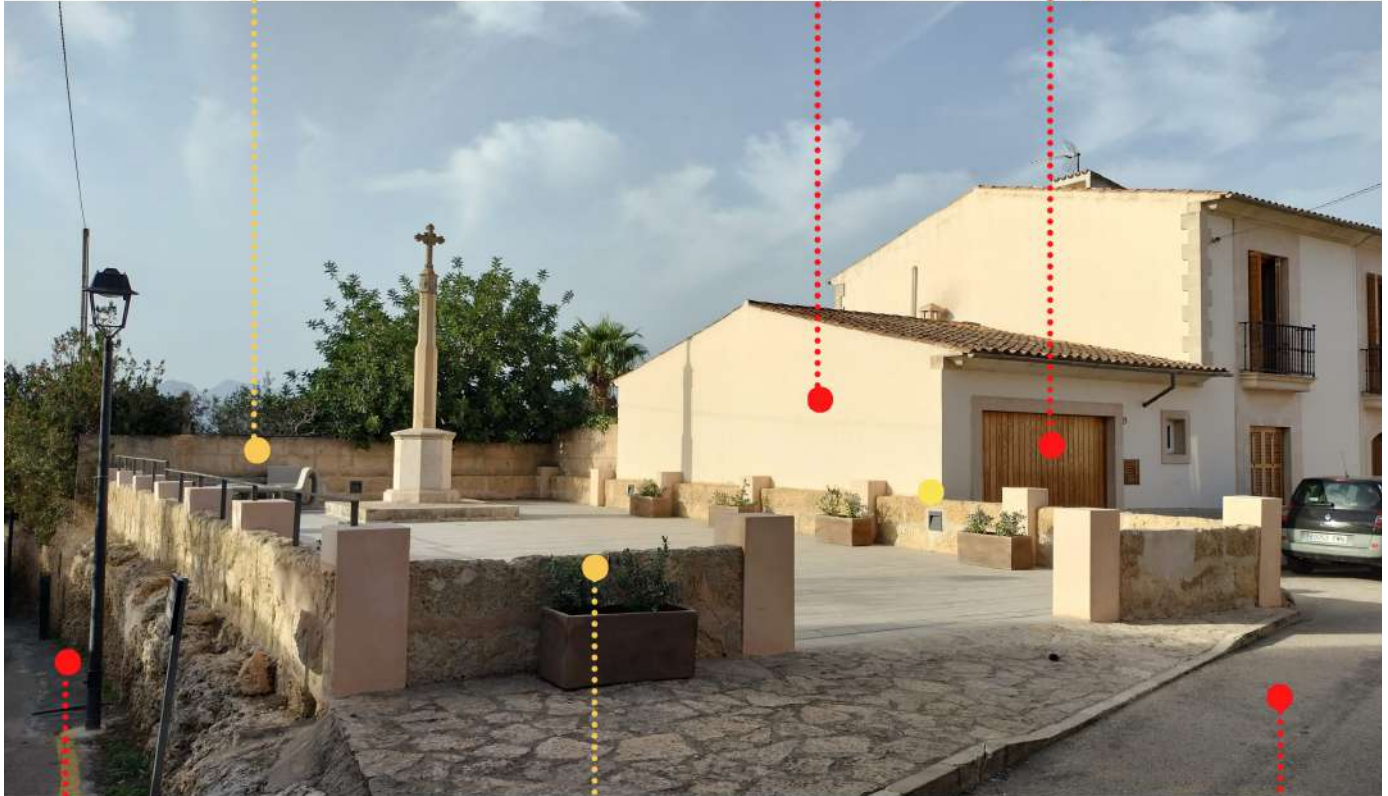
DIVERSITAT

- Flexibilitat en l'ús
- Monopolització de l'espai
- Seients públics. Existència
- Seients públics. Disposició
- Seients públics. Col·locació
- Seients públics. Disseny
- Jocs infantils. Diferenciació per edats
- Jocs infantils. Disseny
- Jocs infantils. Integració dins l'espai
- Fonts
- Aparcaments de bicicletes
- Papereres
- Banys públics
- Tipus de paviments
- Tipus de materials
- Disposició de la vegetació
- Tipologia de la vegetació
- Espècies vegetals
- Elements alternatius
- Representacions simbòliques

Tot i que la col·locació dels bancs afavoreix la relació, els elements estan massa aprop uns dels altres, impedit que els emprin persones amb problemes de mobilitat. No tenen ombra en cap moment del dia.

Els paraments perimetrals cecs minven les possibilitats de vigilància informal, podent incrementar la percepció d'inseguretat a certes hores.

Això mateix passa amb els usos passius en planta baixa, com ara entrades d'aparcament.

El carrer d'accés a la plaça està flanquejat per murs opacs i alts, que impedeixen la visió. No té voreres, aspecte que limita la connectivitat de l'espai.

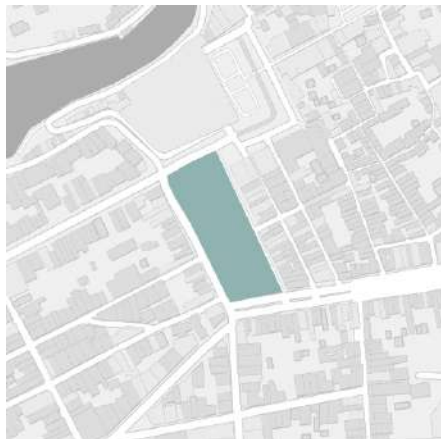
La vegetació és únicament ornamental, sense cap funció i amb una presència molt minsa.

L'altra via d'accés no compta amb passos per a vianants. La prioritat per al trànsit rodat és absoluta.

MENORCA | CIUTADELLA

Plaça dels Pins

Entorn circumdant:
Nucli urbà tradicional consolidat

Densitat urbana de l'entorn:
Mitjana

Ús predominant:
Residencial unifamiliar i plurifamiliar

Ús predominant en plantes baixes:
Residencial

Les dimensions de la plaça, la seva estructura i la disposició dels elements (mobiliari, lluminàries, vegetació,...) permeten la realització de diferents activitats per a persones de diferent edat i perfil.

Així mateix, l'ús generalitzat de paviments tous i permeables aporta riquesa a l'espai i el fa més amable en quan a usos i condicions tèrmiques.

Una de les mancances generalitzades dels espais urbans són els banys públics, tot i que sovint s'hi instal·len estructures dedicades a la informació turística o a la venda de bitlletoria, com és el cas d'aquesta plaça.

De la mateixa manera, la senyalística s'orienta a les persones visitants i no serveix de suport als desplaçaments quotidians.

AUTONOMIA
● Visibilitat
● Ubicació
● Indicacions
● Gestió del temps
● Accessibilitat física
● Accessibilitat sensorial i cognitiva
● Passos de vianats
● Prioritat de circulació
● Amplada lliure de pas
● Il·luminació
● Transparència
● Vigilància informal
● Neteja i manteniment

VITALITAT
● Usos en planta baixa
● Plantes baixes sense ús
● Horari de les activitats
● Elements de protecció enfront del clima
● Renou

DIVERSITAT
● Flexibilitat en l'ús
● Monopolització de l'espai
● Seients públics. Existència
● Seients públics. Disposició
● Seients públics. Col·locació
● Seients públics. Disseny
● Jocs infantils. Diferenciació per edats
● Jocs infantils. Disseny
● Jocs infantils. Integració dins l'espai
● Fonts
● Aparcaments de bicicletes
● Papereres
● Banys públics
● Tipus de paviments
● Tipus de materials
● Disposició de la vegetació
● Tipologia de la vegetació
● Espècies vegetals
● Elements alternatius
● Representacions simbòliques

Les construccions lleugeres només tenen ús turístic. Podria instal·lar-s'hi també un bany públic.

En part de les vies perimetrals es dona prioritat al trànsit rodat, incrementant la perillositat, el renou i els fums i restant connectivitat a l'espai.

Existeixen zones d'estada a l'ombra en diferents punts, també sobre superfícies toves. Si els bancs estassin enfrontats, afavoririen més la relació.

Gran part de la plaça està pavimentada amb materials tous i permeables, permetent la diversificació d'activitats i contribuint a reduir la temperatura i a filtrar l'aigua de la pluja.

L'arbrat de gran port aporta bellesa i ombra, fent l'espai més amable i apte per al seu gaudi en diferents moments del dia.

MENORCA | ALAIOR

Plaça des Ramal

Entorn circumdant:

Nucli urbà tradicional consolidat

Densitat urbana de l'entorn:

Mitjana

Ús predominant:

Residencial unifamiliar i plurifamiliar

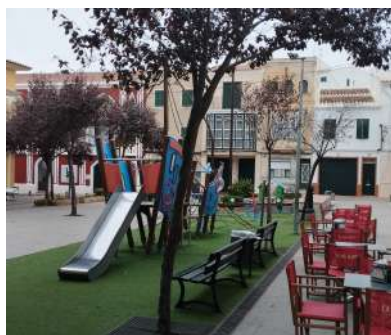
Ús predominant en plantes baixes:

Residencial

La fortalesa més gran de la plaça es troba en la massa arbòria que la domina. Malgrat això, tant la ubicació de les activitats com la disposició del mobiliari no aprofiten aquesta zona, tenint en compte que els jocs infantils, per exemple, no tenen ombra i que els bancs es col·loquen en línia, sense afavorir la relació de les persones que s'hi asseuen.

L'estructura dels usos, que reproduïx la linealitat de l'espai, fa que la plaça s'entengui com un lloc de pas, i no d'estada o de realització d'activitats diverses, la qual cosa s'accentua amb l'ocupació dels laterals per part de terrasses privades.

Un altre aspecte positiu és la presència de múltiples obertures en les façanes perimetral, fet que contribueix a la vigilància informal de l'espai, així com d'activitats diverses a les plantes baixes, que n'augmenten la vitalitat i.

AUTONOMIA

- Visibilitat
- Ubicació
- Indicacions
- Gestió del temps
- Accessibilitat física
- Accessibilitat sensorial i cognitiva
- Passos de vianats
- Prioritat de circulació
- Amplada lliure de pas
- Il·luminació
- Transparència
- Vigilància informal
- Neteja i manteniment

VITALITAT

- Usos en planta baixa
- Plantes baixes sense ús
- Horari de les activitats
- Elements de protecció enfront del clima
- Renou

DIVERSITAT

- Flexibilitat en l'ús
- Monopolització de l'espai
- Seients públics. Existència
- Seients públics. Disposició
- Seients públics. Col·locació
- Seients públics. Disseny
- Jocs infantils. Diferenciació per edats
- Jocs infantils. Disseny
- Jocs infantils. Integració dins l'espai
- Fonts
- Aparcaments de bicicletes
- Papereres
- Banys públics
- Tipus de paviments
- Tipus de materials
- Disposició de la vegetació
- Tipologia de la vegetació
- Espècies vegetals
- Elements alternatius
- Representacions simbòliques

El tancament de les zones verdes de l'espai impossibilita el seu ús, aportant només un valor estètic. A més, resta permeabilitat a l'espai i hi redueix les possibilitats de recorreguts alternatius.

L'arbrat abundant i de gran port dota d'ombra gran part de l'espai.

La major part de l'espai està pavimentada amb materials durs i impermeables, que incrementen la temperatura i no filtren l'aigua de la pluja.

L'espai es concep com a zona de pas. Malgrat haver-hi bancs, la seva disposició no afavoreix la trobada i no els relaciona amb altres possibles usos.

Part de l'espai està monopolitzada per terrasses i ocupat per elements sense ús que obstaculitzen el pas i la realització d'activitats alternatives.

EIVISSA | EIVISSA

Passeig de Vara de Rei

Entorn circumdant:
Nucli urbà consolidat

Densitat urbana de l'entorn:
Mitjana - alta

Ús predominant:
Residencial plurifamiliar

Ús predominant en plantes baixes:
Comercial i estauració

La reforma executada a l'espai, consistent en l'eliminació de les places laterals i posterior peatonalització dels carrers laterals i en la reordenació dels elements del passeig (tant de les terrasses com del mobiliari urbà i la vegetació), suposa una gran millora per a l'espai.

A banda de millorar l'accessibilitat, se l'ha dotat de permeabilitat dins el mateix espai i amb els carrers que hi conflueixen, facilitant els desplaçaments quotidians.

Tenen especial interès la vegetació, ja que el seu port dota d'ombra a la major part de l'espai, i la disposició i disseny de les zones d'estada.

Les dimensions de l'espai permetrien la instal·lació de jocs per a infants o d'aparells de gimnàstica per a gent gran, que ampliarien les activitats que s'hi poden dur a terme.

Així mateix, caldria plantejar la superfície privatitzada per terrasses, així com les activitats amb certa significació per a la població local, com ara el comerç de proximitat.

AUTONOMIA

- Visibilitat
- Ubicació
- Indicacions
- Gestió del temps
- Accessibilitat física
- Accessibilitat sensorial i cognitiva
- Passos de vianats
- Prioritat de circulació
- Amplada lliure de pas
- Il·luminació
- Transparència
- Vigilància informal
- Neteja i manteniment

VITALITAT

- Usos en planta baixa
- Plantes baixes sense ús
- Horari de les activitats
- Elements de protecció enfront del clima
- Renou

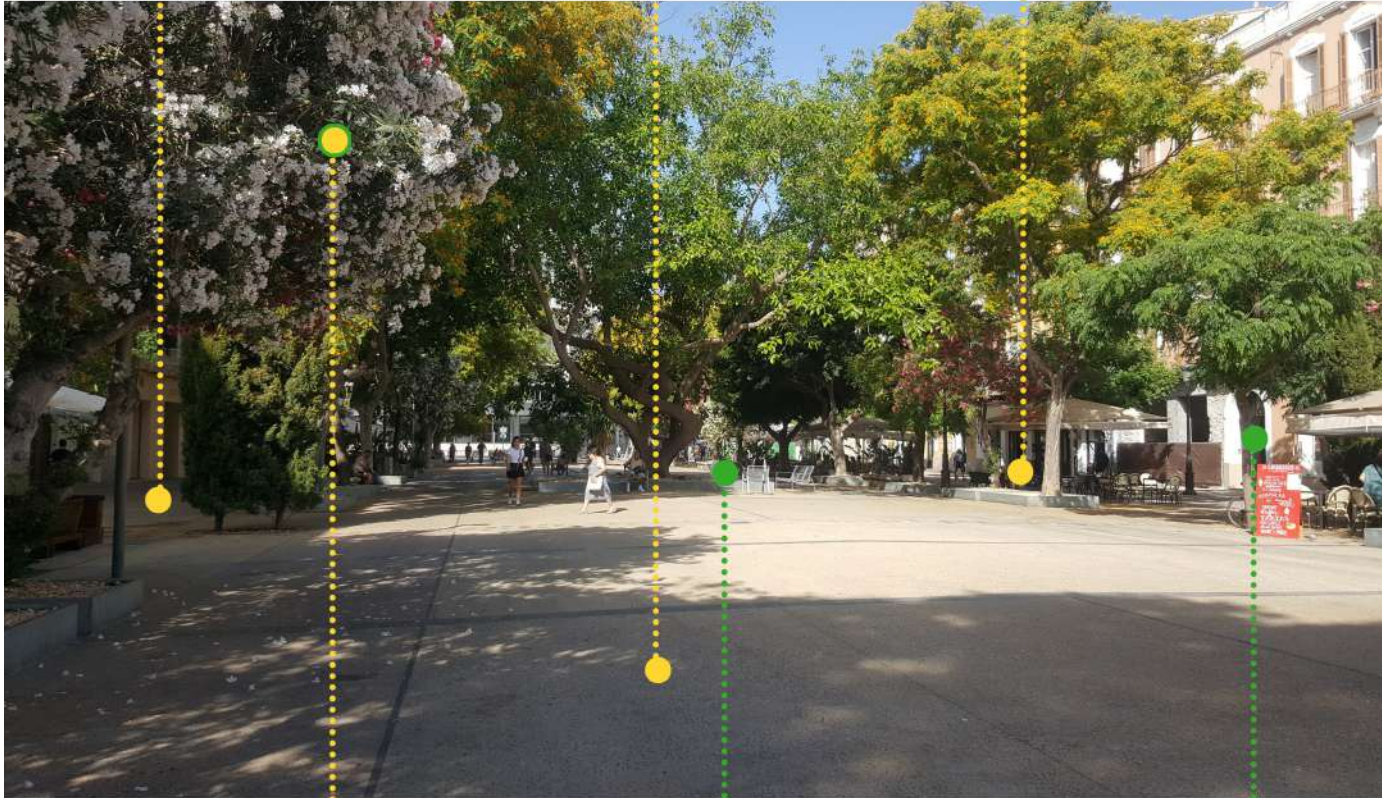
DIVERSITAT

- Flexibilitat en l'ús
- Monopolització de l'espai
- Seients públics. Existència
- Seients públics. Disposició
- Seients públics. Col·locació
- Seients públics. Disseny
- Jocs infantils. Diferenciació per edats
- Jocs infantils. Disseny
- Jocs infantils. Integració dins l'espai
- Fonts
- Aparcaments de bicicletes
- Papereres
- Banys públics
- Tipus de paviments
- Tipus de materials
- Disposició de la vegetació
- Tipologia de la vegetació
- Espècies vegetals
- Elements alternatius
- Representacions simbòliques

La peatonalització dels carrers laterals millora l'accessibilitat, la seguretat i la vitalitat de l'espai. En les vies dels extrems, continua tenint prioritat el trànsit rodat.

Tot i que hi ha diferents tipus de paviments, la major part de la superfície és dura i impermeable.

La pràctica totalitat de les zones laterals estan privatitzades amb terrasses, cosa que exclou altres usos i persones.

La vegetació és de gran port i dota d'ombra gran part de l'espai, però s'han sembrat algunes espècies invasores, com el baladre.

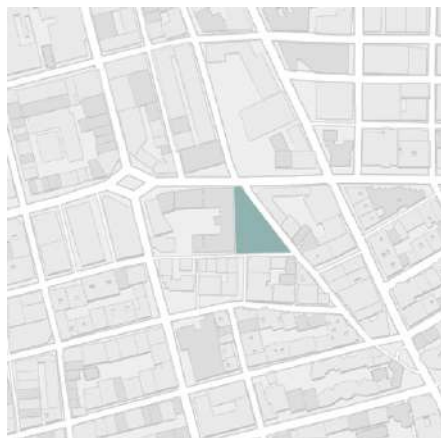
La col·locació dels bancs, així com el seu disseny variat, afavoreixen la trobada i la relació i s'adapten a les necessitats de tothom.

Tant la vigilància formal de l'espai com l'activitat en les plantes baixes queden cobertes a qualsevol hora del dia. Cal apuntar, però, la pràctica absència de població local entre el veïnat.

EIVISSA | EIVISSA

Plaça de Sa Graduada

Entorn circumdant:
Nucli urbà consolidat

Densitat urbana de l'entorn:
Mitjana - alta

Ús predominant:
Residencial plurifamiliar

Ús predominant en plantes baixes:
Administratiu i comercial

La principal potencialitat de la plaça es troba en la vegetació, que ha assolit un gran port i dota d'ombra part de la superfície. Així mateix, l'espai permet desenvolupar diferents usos com l'estada, el joc i el patinatge. Les activitats d'una part del perímetre el doten d'activitat a diferents hores del dia.

La resta de l'espai, però, queda totalment exposada a la radiació solar, aspecte especialment dramàtic a l'àrea de nova construcció, davant l'edifici dels jutjats. El paviment petri i la manca de verd fan que aquesta zona sigui especialment inhòspita.

L'àrea de jocs infantils sí que és permeable, però no accessible per a persones amb mobilitat reduïda. En la zona annexa d'estada, els bancs estan col·locats en línia, dificultant la relació. A més, en aquesta zona hi ha elements que obstaculitzen la visibilitat.

AUTONOMIA

- Visibilitat
- Ubicació
- Indicacions
- Gestió del temps
- Accessibilitat física
- Accessibilitat sensorial i cognitiva
- Passos de vianats
- Prioritat de circulació
- Amplada lliure de pas
- Il·luminació
- Transparència
- Vigilància informal
- Neteja i manteniment

VITALITAT

- Usos en planta baixa
- Plantes baixes sense ús
- Horari de les activitats
- Elements de protecció enfront del clima
- Renou

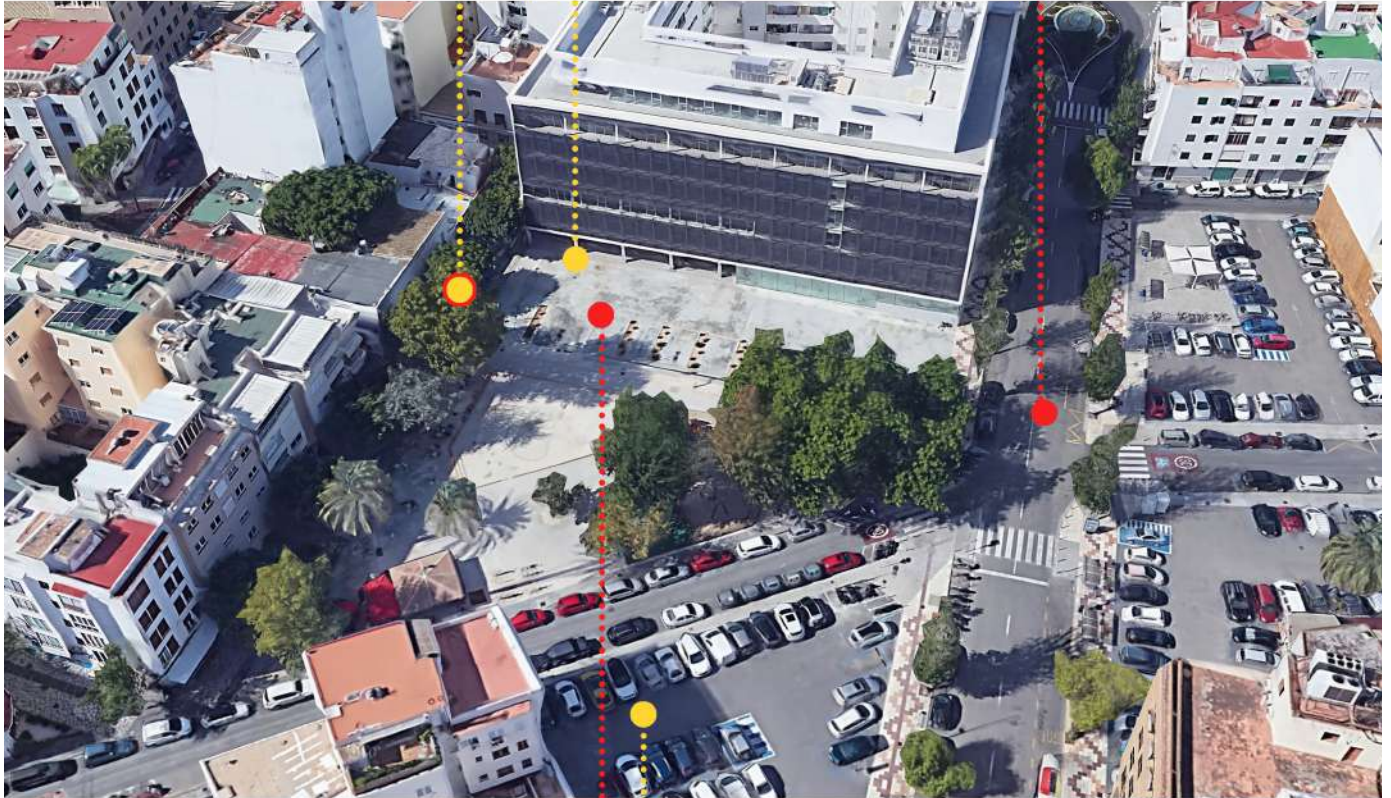
DIVERSITAT

- Flexibilitat en l'ús
- Monopolització de l'espai
- Seients públics. Existència
- Seients públics. Disposició
- Seients públics. Col·locació
- Seients públics. Disseny
- Jocs infantils. Diferenciació per edats
- Jocs infantils. Disseny
- Jocs infantils. Integració dins l'espai
- Fonts
- Aparcaments de bicicletes
- Papereres
- Banys públics
- Tipus de paviments
- Tipus de materials
- Disposició de la vegetació
- Tipologia de la vegetació
- Espècies vegetals
- Elements alternatius
- Representacions simbòliques

Els carrers que condueixen a la plaça tenen prioritat per a vianants només des d'una direcció. La connectivitat amb l'espai és limitada.

Part dels paraments perimetrals no són transparents. Això podria incrementar la sensació d'inseguretat a l'espai.

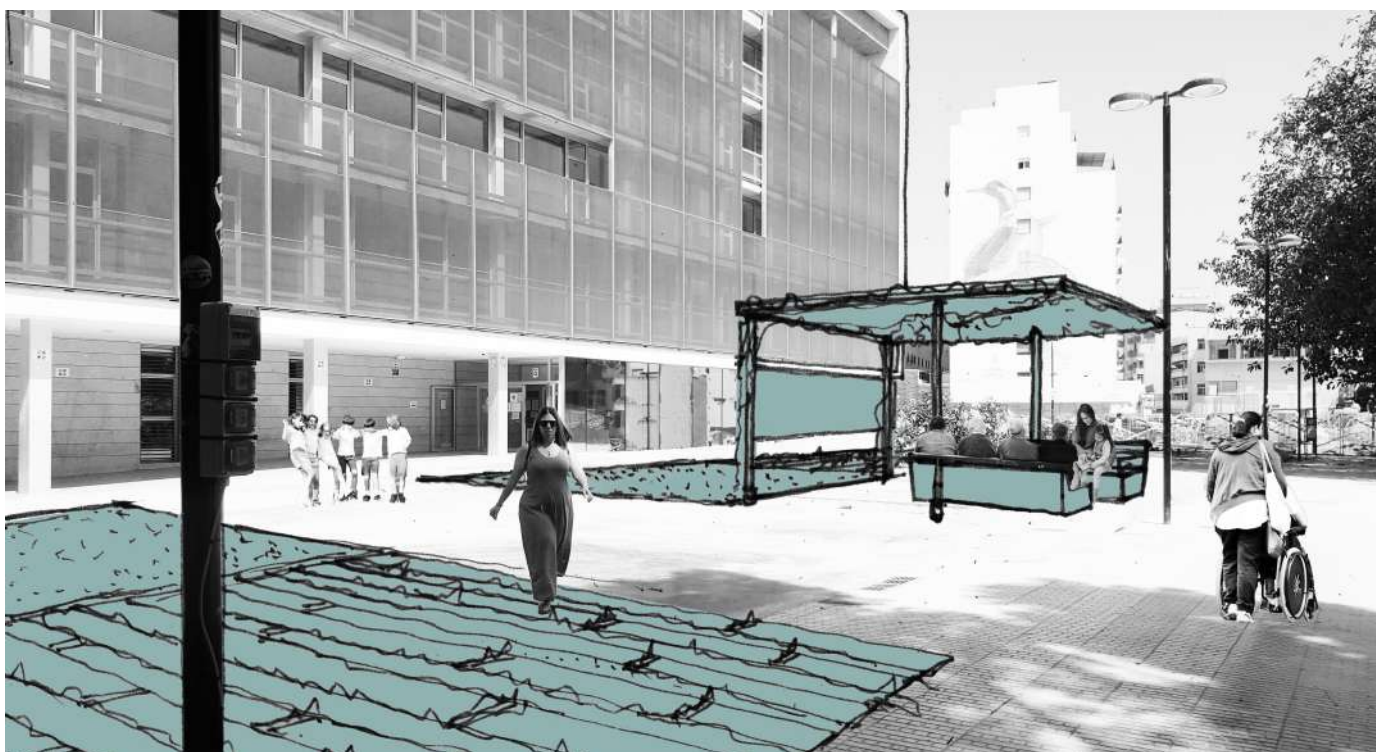
La majoria de carrers perimetrals donen prioritat al trànsit rodat, incrementant-hi el renou i la perillositat.

Imatge: Google Earth

Tot i que hi ha àrees ben dotades d'ombra, la principal zona d'estada queda exposada al sol durant tot el dia. A més, el paviment petri contribueix a elevar-hi la temperatura.

Gran part dels espais que envolten la plaça tenen un ús passiu o són solars buits, incrementant la percepció d'inseguretat.

FORMENTERA | ES PUJOLS

Plaça d'Europa

Entorn circumdant:
Nucli urbà tradicional consolidat

Densitat urbana de l'entorn:
Baixa

Ús predominant:
Residencial unifamiliar

Ús predominant en plantes baixes:
Sense ús

Tot i les grans dimensions de la plaça, l'única àrea que té ús durant el dia és la central, coincidint amb la pèrgola. La zona d'estada, situada al seu empar, compta amb seients que, malgrat afavorir la trobada per la seva col·locació, no s'adapten a les necessitats de determinats usuaris. La resta de bancs, situats linealment en el perímetre, pràcticament no s'empren, bé per no estar protegits de la radiació, bé per no generar espais de relació.

La vegetació és escassa. Encara que l'aparcament soterrat no permeti la plantació d'arbres, sí que hauria estat possible la instal·lació de jardineres amb arbustives o altres plantes de petit port, que a part d'aportar bellesa i diversitat en els materials, haurien contribuït a suavitzar la temperatura i a filtrar l'aigua de la pluja.

Pel que fa a les activitats desenvolupades a les plantes baixes, moltes d'elles no tenen relació directa amb l'espai (habitatges i entrades a pubs), mentre que en un dels perímetres trobam una activitat passiva (una zona de garriga sense ús).

L'accés a l'aparcament suposa un obstacle visual puntual, però el fet que no estigui cobert soluciona en part els problemes de visibilitat.

AUTONOMIA

- Visibilitat
- Ubicació
- Indicacions
- Gestió del temps
- Accessibilitat física
- Accessibilitat sensorial i cognitiva
- Passos de vianats
- Prioritat de circulació
- Amplada lliure de pas
- Il·luminació
- Transparència
- Vigilància informal
- Neteja i manteniment

VITALITAT

- Usos en planta baixa
- Plantes baixes sense ús
- Horari de les activitats
- Elements de protecció enfront del clima
- Renou

DIVERSITAT

- Flexibilitat en l'ús
- Monopolització de l'espai
- Seients públics. Existència
- Seients públics. Disposició
- Seients públics. Col·locació
- Seients públics. Disseny
- Jocs infantils. Diferenciació per edats
- Jocs infantils. Disseny
- Jocs infantils. Integració dins l'espai
- Fonts
- Aparcaments de bicicletes
- Papereres
- Banys públics
- Tipus de paviments
- Tipus de materials
- Disposició de la vegetació
- Tipologia de la vegetació
- Espècies vegetals
- Elements alternatius
- Representacions simbòliques

Hi ha usos passius en part del perímetre, el que podria incrementar la sensació d'inseguretat.

L'ús d'un sol material com a paviment no afavoreix la diversitat d'usos. A més, els materials petris eleven la temperatura.

Tot i que hi ha nombrosos bancs i estan dotats d'ombra, el seu disseny no s'adapta a les necessitats de totes les persones.

La instal·lació d'estructures d'ombra facilita l'ús de l'espai en diferents moments del dia.

Existeix algun element sense transparència que limita la visibilitat.

Les dimensions de l'espai afavoreixen la realització d'activitats diverses. Tot i així, la manca d'ombra en determinades zones limita el seu desenvolupament.

FORMENTERA | SANT FRANCESC XAVIER

El Jardí de les Eres

Entorn circumdant:
Nucli urbà tradicional consolidat

Densitat urbana de l'entorn:
Baixa

Ús predominant:
Residencial unifamiliar

Ús predominant en plantes baixes:
Residencial i públic

La configuració de la plaça genera diferents espais que, a primera vista, podrien dotar-la de flexibilitat i diversitat d'usos. El disseny i la disposició dels elements, però, fan que el seu ús quedi limitat i que no formi part dels recorreguts quotidians del veïnat. L'alçada dels murs, que deixa racons amagats, la manca d'ombra, la il·luminació insuficient i la heterogeneïtat del paviment són alguns dels aspectes que en condicionen l'ús.

Per altra banda, la manca de transparència i els usos passius de les plantes baixes del perímetre fan que la plaça tingui poca relació amb el seu entorn immediat.

Com a potencialitat, esmentar la presència del centre cultural en un extrem de l'espai, equipament obert cap a la plaça que podria generar-hi activitat.

AUTONOMIA

- Visibilitat
- Ubicació
- Indicacions
- Gestió del temps
- Accessibilitat física
- Accessibilitat sensorial i cognitiva
- Passos de vianats
- Prioritat de circulació
- Amplada lliure de pas
- Il·luminació
- Transparència
- Vigilància informal
- Neteja i manteniment

VITALITAT

- Usos en planta baixa
- Plantes baixes sense ús
- Horari de les activitats
- Elements de protecció enfront del clima
- Renou

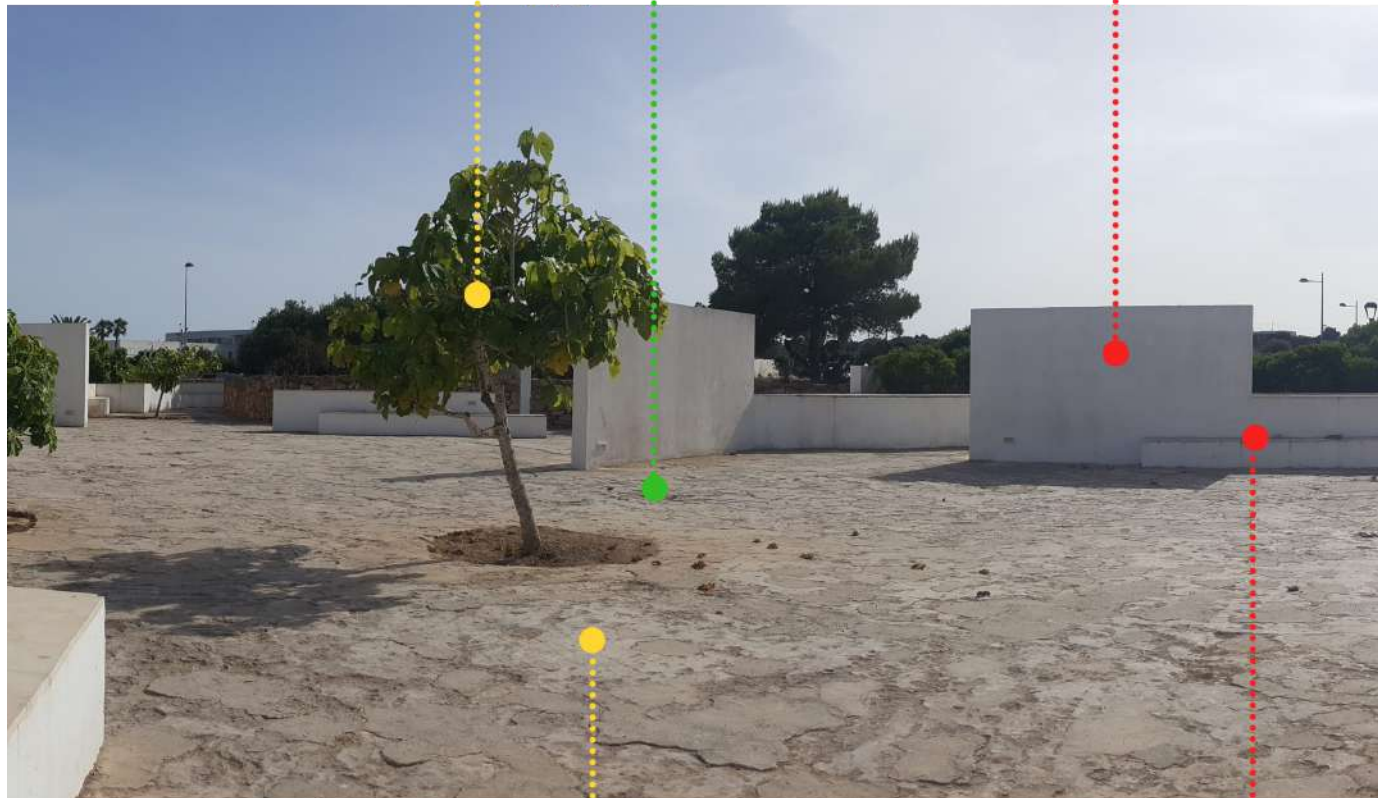
DIVERSITAT

- Flexibilitat en l'ús
- Monopolització de l'espai
- Seients públics. Existència
- Seients públics. Disposició
- Seients públics. Col·locació
- Seients públics. Disseny
- Jocs infantils. Diferenciació per edats
- Jocs infantils. Disseny
- Jocs infantils. Integració dins l'espai
- Fonts
- Aparcaments de bicicletes
- Papereres
- Banys públics
- Tipus de paviments
- Tipus de materials
- Disposició de la vegetació
- Tipologia de la vegetació
- Espècies vegetals
- Elements alternatius
- Representacions simbòliques

Malgrat que s'han triat espècies vegetals autòctones, el seu creixement lent retarda l'existència d'ombra dins l'espai. Seria positiu preveure elements alternatius mentre els arbres no assoleixen més envergadura.

Es generen diferents àrees que podrien propiciar el desenvolupament d'activitats diverses, però la manca d'ombra limita en gran manera l'ús de l'espai.

Els murs col·locats arreu superen l'alçada de la vista i creen zones sense visibilitat que incrementen la percepció d'inseguretat.

La col·locació d'un sol tipus de paviment, dur i impermeable, no afavoreix la diversitat d'usos. A més, la tipologia triada provoca dificultats a les persones amb mobilitat reduïda.

Tot i que el disseny de l'espai genera zones favorables a la relació, els elements per seure estan exposats a la radiació solar, sense possibilitat d'ombra.

BLOC 4
RECOMANACIONS
DE DISSENY

Partint de l'anàlisi d'espais concrets, s'estableixen una sèrie de recomanacions que tenen com a objectiu aplicar la perspectiva de gènere en el disseny dels espais públics.

A l'hora de resumir aquests criteris, s'ha seguit l'ordre dels indicadors definits en el bloc 3 de la guia.

Visibilitat

Elements que dificulten la visibilitat

Es desaconsella la presència de murs, vegetació, tanques cegues, etc. que superin l'alçada de la vista (1,50 metres).

Orientació

Orientació, possibilitat d'ubicació de l'espai en relació al nucli urbà, indicacions dels itineraris fins a altres serveis o espais públics i informació per a la gestió del temps

Es recomana la instal·lació de plànols d'ubicació amb informació sobre la situació i els itineraris amb prioritat per a vianants fins als principals serveis (centres de salut, mercats, centres educatius, centres culturals i biblioteques, etc.) i espais públics del nucli urbà, amb indicacions de distància i temps a peu. Aquests mapes haurien d'estar adaptats a persones cegues i a mètodes de lectura fàcil.

Accessibilitat

Accessibilitat física de l'espai

Els espais hauran de complir la normativa d'accessibilitat i no discriminació a l'espai públic vigent en el moment de la redacció del projecte.

Accessibilitat sensorial i cognitiva de l'espai

Els espais incorporaran elements que facilitin el seu ús a persones amb diversitat funcional o cognitiva. En la senyalística, es prioritzarà la comunicació gràfica amb la incorporació de fletxes, textos en Lectura Fàcil, pictogrames, fites, codificació de colors, etc. A part dels elements visuals, s'inclouran indicacions en braill, plànols tàctils, aplicacions en llengua de signes, sistemes de comunicació augmentativa, etc. De la mateixa manera, es recomana la instal·lació de paviments tactovisual en els principals recorreguts, tant d'accés com a l'interior de l'espai.

Passos de vianants per a accedir a l'espai

S'aconsella la instal·lació de passos elevats en els accessos a l'espai.

Prioritat de circulació als carrers que condueixen a l'espai

Sempre que sigui possible, s'accedirà a l'espai a través de vies amb prioritat per a vianants.

Amplària lliure de pas per a vianants

Es recomana que l'amplada lliure de pas en tot l'espai sigui superior a 3 metres. Convé que la col·locació de mobiliari urbà, lluminàries, vegetació, etc. no interfereixi en aquest pas, podent reservar-se una banda específica per a aquests elements.

Seguretat

Il·luminació

A banda de l'obligatorietat de compliment de les regulacions específiques en matèria d'il·luminació, es suggereix la instal·lació de lluminàries adaptades a l'escala de l'espai i a les diferents activitats que s'hi desenvolupen, il·luminant tota la superfície de manera uniforme i sense deixar zones fosques o en penombra.

Transparència de les façanes o tancaments dels espais lliures privats perimetrals

Es procurarà que els paraments confrontants amb l'espai tinguin transparència, ja sigui en les edificacions, amb obertures vidrades que connectin amb els interiors, o en les plantes baixes d'ús passiu (aparcaments, solars buits, etc.), mitjançant tancaments visualment permeables.

Vigilància informal de l'espai

Tot i no formar part del disseny de manera específica, es valorarà que les façanes que envolten l'espai tinguin una presència elevada d'obertures, amb usos que hi assegurin activitat constant.

Neteja i manteniment

Neteja i manteniment de l'espai i del seu entorn

S'afavorirà que tant l'espai com el seu entorn estiguin nets i tinguin un bon manteniment de manera constant.

VITALITAT

Activitats

Usos en les plantes baixes de les edificacions

Tot i no formar part del disseny de manera específica, s'aconsella fomentar que l'ús de les plantes baixes incorpori activitats amb ús o estada continuats de persones.

Existència de plantes baixes sense ús en les edificacions perimetrals

Tot i no formar part del disseny de manera específica, es recomana evitar les plantes baixes amb usos passius (aparcaments, solars buits, etc.), procurant-hi usos continus en el temps.

Horari de les activitats en les edificacions o espais perimetrals

Tot i no formar part del disseny de manera específica, es valorarà que en els edificis i espais perimetrals s'hi desenvolupin activitats que cobreixin el major nombre de franges horàries.

Protecció enfront del clima

Elements de protecció

En els casos que l'arbrat existent o projectat no compleixi aquesta funció o necessiti un temps per assolir el seu port adult, es suggereix la instal·lació d'estructures tipus pèrgola, porxada o tendal, que serveixin de protecció enfront de la pluja i del sol.

Soroll

Es procurarà que la configuració de l'espai i les activitats que s'hi desenvolupen generin emissions sonores per davall dels 60 dB. En aquest sentit, es convé prioritzar la circulació a peu o en bicicleta en les vies perimetrals dels espais.

DIVERSITAT

Activitats

Flexibilitat en els usos de l'espai

Es prioritzaran dissenys i configuracions dels espais que permetin una multiplicitat d'usos, com ara el trànsit, l'estada, el joc, les activitats esportives, artístiques o de lleure, etc., mitjançant la diversitat de paviments, àrees definides i diferenciades, disposició del mobiliari urbà, etc.

Usos que monopolitzin l'espai

Es recomana evitar usos d'alta intensitat que suposin la monopolització dels espais públics de manera contínua, com ara terrasses de bars i restaurants.

Mobiliari urbà

Seients públics. Existència, disposició i col·locació

S'aconsella que els seients públics es disposin de manera que es fomenti la trobada, preferentment enfrontats i generant espais de relació, amb formes corbes. Convé que la tipologia triada s'adapti a la diversitat funcional de les persones usuàries, disposant de respall i braços i orientats a favor del pendent del terreny, si és el cas. Es primarà la diversitat de materials de les superfícies, evitant aquells que retenguin les altes temperatures, com ara la pedra o el formigó i prioritzant els naturals, com la fusta. Així mateix, s'aconsella dotar d'ombra les zones de bancs, sigui mitjançant vegetació de mig-gran port o estructures tipus pèrgola, i relacionar-les amb altres activitats, com ara les zones de joc o esport.

Jocs infantils. Diferenciació per edats, disseny, i integració dins l'espai

Es procurarà instal·lar jocs per a infants en els espais d'estada i trobada. En compliment de la normativa

vigent d'accessibilitat en els espais urbans, hauran d'existir atraccions adaptades a nins i nines amb mobilitat reduïda, així com als diferents trams d'edat. Es prioritzarà que els jocs infantils s'integrin en el disseny general de l'espai públic, sense tanques, fomentant elements i configuracions rics en experiències lúdiques des del punt de vista motor, perceptiu i sensorial. També es tindrà en compte l'ús de materials naturals, com ara la fusta o l'arena, i de colors no agressius. Es recomana que les zones de joc incorporin bancs, vegetació i elements d'ombra, com pèrgoles o tendals, i fonts d'aigua potable.

Fonts d'aigua potable

Es recomana que els espais públics comptin amb fonts d'aigua potable adaptades a població adulta, infants i persones amb diversitat funcional.

Aparcaments per a bicicletes

Es prioritzaran les zones d'aparcament de bicicletes enfront dels aparcaments per a vehicles de motor, en nombre adequat per a la quantitat de persones usuàries de l'espai i coincidint amb les vies d'accés de prioritat ciclista o de vianants.

Papereres

Es suggereix la col·locació de papereres suficients, especialment associades a les zones d'estada, que incorporin diferents contenidors per al reciclatge i separació dels residus.

Banys públics

Els espais públics, en especial les places, els parcs i les avingudes, haurien de comptar amb banys públics, gratuïts i accessibles a totes les persones, que incorporin canviadors i sistemes de neteja autònoms que els mantinguin en tot moment perfectes condicions.

Tipus de paviments dins l'espai

Es recomana l'ús de diferents tipus de paviments per tal de fomentar la diversitat d'activitat dins l'espai, amb prioritat pels materials tous i permeables (terra, sauló, compactats, etc.).

Tipus de materials dins l'espai

Es proposa la utilització majoritària de materials naturals i locals, amb baixa petjada ecològica i emissions de CO₂, reciclats, sempre que sigui possible.

Representacions simbòliques

Sempre que sigui possible, s'inclouran elements que signifiquin les dones dins l'espai públic, com ara el nom dels mateixos espais, escultures, obres d'art urbà, etc. Es valoraran també les fites o elements que reforcin el sentiment comunitari i de pertinença i els que connectin l'espai amb l'imaginari popular o amb la memòria col·lectiva.

BIBLIOGRAFIA I REFERÈNCIES

AMOROSO, S. (2022) “¿Por qué necesitamos un urbanismo con perspectiva de género y feminista?”, *Crítica Urbana. Revista de estudios urbanos y territoriales*, 23.

CIOCOLETTO, A., COL·LECTIU PUNT 6. (2014) *Espacios para la vida cotidiana. Auditoría de calidad urbana con perspectiva de género*, Barcelona: Comanegra

DEPARTAMENT DE TRANSVERSALITAT DE GÈNERE (2019) *Quaderns metodològics feministes. Urbanisme i gènere: marxes exploratòries de vida quotidiana*, Barcelona: Ajuntament de Barcelona

MARTÍNEZ, C. (coord.) (2019) *El barrio que vivimos las mujeres de Puente Vallecas*, Laboratorio de innovación ciudadana (InCiLab), Madrid: Medialab Prado

PARICIO, A. (2019) *Manual d'urbanisme de la vida quotidiana*, Barcelona: Ajuntament de Barcelona

PERIFÈRIES URBANES. (2019) *Informe de retorn. Conclusions taller urbanisme feminista i recorregut amb perspectiva de gènere*.

PUNT 6 (2022) “Por una transformación radical de nuestros espacios de vida”, *Crítica Urbana. Revista de estudios urbanos y territoriales*, 23.

PUNT 6 (2019) *Urbanismo feminista. Por una transformación radical de los espacios de vida*, Barcelona: Virus.

ROLDAN, A. (2019) *Baños públicos y género*, Madrid: ETSA Madrid

ROMÁN, M. (2009) “Recuperar la confianza, recuperar la ciudad”, en FALÚ, A. (editora) *Mujeres en la ciudad. De violencias y derechos*, Santiago de Chile: SUR

VALDIVIA, B. (2018) “Del urbanismo androcéntrico a la ciudad cuidadora”, *Hábitat y sociedad*, 11

VALDIVIA, B., CIOCOLETTO, A., ORTIZ ESCALANTE, S., CASANOVAS, R., y FONSECA, M. (2017) *Entornos habitables. Auditoría de seguridad urbana con perspectiva de género en la vivienda y el entorno*, Barcelona: Col·lectiu Punt 6

• COLOCAR CÉLMERAS
• FALTA ILUMINACIÓN
• SEGURIDAD

• CAMPAÑA DE CONCIENTIZACIÓN
• SUCIEDAD
• SENSACIÓN DE INSEGURIDAD
• NO ACCESIBILIDAD

• SUSTITUIR PARADA POR PEADERO
• SILLAS DE ASIENTO

• ACERA ESTRECHA
• ACUMULACIÓN GENTE

• SUCIEDAD (CACHO)
• SUSTITUIR PARADA Y BUS ESCOLAR
• RESPECTA SEMÁFORO

• HORARIO DE PASAJE: DOMINGO DE

• BARREROS
• SERVIDUMBRES DE PASO
• ACCESIBILIDAD

• REVISAR ZONA CONTENEDORES (CANTIDAD Y DISTANCIA)
• PUERTA A PUERTA?

• FALTA DE CONTENEDORES DE RECICLAJE
• DISTANCIA A CONTENEDOR
• ACUMULACIÓN DE BASURA Y FALTA DE CONTENEDORES

• FALTA ILUMINACIÓN
• ASPALTO EN MAL ESTADO
• NO HAY ACERA

• COLOCAR LUMINARIOS
• ARREGLAR ASPALTO
• COLOCAR ACERAS

ACCESIBILIDAD

FALTA DE ILUMINACIÓN

ACERAS PARADA BUS

CÉLMERAS

OCURRIDOS

VISTAS TRANQUILIDAD

VERDE

